

Aktivní záloha ozbrojených sil jako náplň volného času

Bc. Emil Kamenský

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Emil Kamenský**
Osobní číslo: **H138203**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Aktivní záloha ozbrojených sil jako náplň volného času**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v SR UTB ve Zlíně č. 7/2014, včetně příloh, případně podle dalších materiálů. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na seznámení s vývojem aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky;
- na seznámení s podobnými druhy záloh v rámci ozbrojených sil jiných států;
- na seznámení s motivujícími prvky, jimiž armáda láká zájemce o službu v aktivní záloze;
- na vymezení práv a povinností spojených se službou v aktivní záloze.

Součástí práce bude kvalitativní výzkum zaměřený na zjištění pohledu příslušníků aktivní zálohy na jejich službu v rámci ozbrojených sil a na zjištění motivačních prvků, které vedou příslušníky aktivní zálohy ke vstupu do této dobrovolné zálohy ozbrojených sil České republiky.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál, 2005.

JANDOUREK, J. Sociologický slovník. Praha: Portál, 2007.

KOLEKTIV AUTORŮ. Koncepce aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2013.

NAKONEČNÝ, M. Motivace lidského chování. Praha: Academia, 1996

PERNICA, B. Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2007.

Další literatura bude obsažena v Projektu diplomové práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Alena Plšková

Institut mezioborových studií

Datum zadání diplomové práce:

4. listopadu 2014

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2015

V Brně dne 4. listopadu 2014

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Jüzl, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípuští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použítou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně 9.3.2015

EMIL KATIEWSKY
.....
Jméno, příjmení a podpis diplomanta

ABSTRAKT

Hlavními tématy diplomové práce jsou aktivní záloha ozbrojených sil a motivace uchazečů ke vstupu do této formy zálohy ozbrojených sil. Práce seznamuje s podmínkami ke vstupu do aktivní zálohy, přibližuje proces výběru nových příslušníků, představuje zařízení armády, která proces výběru zabezpečují, a seznamuje s podmínkami služby v aktivní záloze. Dále se věnuje zálohám ozbrojených sil v dalších státech, které jsou členy NATO. Praktickou částí diplomové práce je kvalitativní výzkum provedený formou rozhovorů s příslušníky aktivní zálohy.

Klíčová slova: motivace, armáda, ozbrojené síly, armádní záloha, aktivní záloha, záložní voják, volný čas, výběr uchazečů.

ABSTRACT

The Active Reserve of the Armed Forces and the applicant's motivation to enter into this form of armed forces are the main topics of this thesis. Within my thesis I would like to describe the conditions for entry into the active reserve and focus on the process of selecting new members. This thesis presents the army system which provides the selection process, and introduces the conditions of service in the active reserve. It also describes the active reserve in other countries that are members of NATO. The practical part of the thesis is the qualitative research by means of the interviews with members of active reserve.

Keywords: motivation, army, armed forces, army reserve, active reserve, reserves soldier, free time, selection of candidates.

Rád bych poděkoval paní PhDr. Aleně Plškové, za metodickou pomoc, cenné rady a ochotu, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Také bych rád touto cestou poděkoval mojí manželce za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8	
I	TEORETICKÁ ČÁST	10
1	HISTORIE AKTIVNÍ ZÁLOHY OZBROJENÝCH SIL	11
1.1	PROFESIONALIZACE ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.2	VZNIK A VÝVOJ AKTIVNÍ ZÁLOHY	14
1.3	SOUČASNOST AKTIVNÍ ZÁLOHY OZBROJENÝCH SIL	17
2	AKTIVNÍ ZÁLOHA VE STÁTECH NATO.....	21
2.1	AKTIVNÍ ZÁLOHA V NĚMECKU	23
2.2	AKTIVNÍ ZÁLOHA VE FRANCII.....	24
2.3	AKTIVNÍ ZÁLOHA V POLSKU	25
3	PODMÍNKY KE SLUŽBĚ V AKTIVNÍ ZÁLOZE	28
3.1	LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ SLUŽBY V AKTIVNÍ ZÁLOZE.....	28
3.2	FINANČNÍ A DALŠÍ LOGISTICKÉ ZAJIŠTĚNÍ JEDNOTEK AZ.....	31
3.3	MOTIVAČNÍ PRVKY SLUŽBY V AKTIVNÍ ZÁLOZE	34
4	VÝBĚR NOVÝCH UCHAZEČŮ DO AKTIVNÍ ZÁLOHY OZBROJENÝCH SIL.....	36
4.1	ZAŘÍZENÍ AČR ZAJIŠTJÍCÍ NÁBOR UCHAZEČŮ DO AKTIVNÍ ZÁLOHY	37
4.2	PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ DO AKTIVNÍ ZÁLOHY.....	40
4.3	PRŮBĚH PROCESU VÝBĚRU DO AKTIVNÍ ZÁLOHY	41
5	AKTIVNÍ ZÁLOHA Z POHLEDU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY	44
5.1	AKTIVNÍ ZÁLOHA A RODINA.....	44
5.2	AKTIVNÍ ZÁLOHA A VOLNÝ ČAS	46
5.3	UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY V OBLASTI AKTIVNÍ ZÁLOHY	47
II	PRAKTICKÁ ČÁST	50
6	PRAKTICKÁ ČÁST	51
6.1	METODY A CÍLE VÝZKUMU A VÝBĚR RESPONDENTŮ	51
6.2	ANALÝZA A VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	56
6.3	PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	78
ZÁVĚR	83	
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	85	
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	89	
SEZNAM TABULEK	90	
SEZNAM PŘÍLOH.....	91	

ÚVOD

„Jen málo mužů se narodí odvážných, ale mnoho se jimi stane díky výcviku a síle disciplíny.“ (Vegetius)

Téma své diplomové práce jsem si zvolil především z osobních důvodů. V armádě se pohybuji od svých patnácti let, kdy jsem nastoupil ke studiu na vojenské střední škole. V současnosti jsem stále vojákem z povolání a v armádě tak působím již devátým rokem.

Téma armády a vojenství, které bylo dle mého názoru v posledních letech u nás opomíjené, se vlivem mezinárodní bezpečnostní situace posledních měsíců dostává znovu do popředí. Lidé si opět začínají uvědomovat, že ozbrojený konflikt není otázkou pouze Blízkého východu, Afriky či Asie, ale že ani ve středu Evropy nemáme zajištěno trvalé bezpečí. Proto je důležité mít stále dobře vyzbrojenou a vycvičenou armádu, která bude připravená plnit svoje úkoly ať už doma, nebo v zahraničí.

Pod pojmem ozbrojené síly nebo Armáda České republiky si ale nemusíme představit pouze sbor plně profesionálních vojáků z povolání, ale také početnou skupinu dobrovolníků, kteří službu v armádě nemají jako svoji profesi, ale jako svůj koníček, případně ji vnímají jako své poslání. Tuto skupinu nazýváme aktivní záloha.

Byl bych velice rád, kdyby moje diplomová práce přiblížila a blíže představila aktivní zálohu civilní veřejnosti jako další složku ozbrojených sil České republiky. Právě tato složka má totiž v dnešní době, kdy je snaha co nejvíce snižovat výdaje nejen armády, ale také dalších veřejných institucí, stále větší význam. Ovšem musíme se také reálně podívat na stav aktivní zálohy a nepřeceňovat její možnosti. Hlavním nosným kamenem ozbrojených sil musí být vždy plně profesionální, dobře vyzbrojená a vycvičená armáda.

Ústředním tématem mé diplomové práce je tedy představení aktivní zálohy Armády České republiky a přiblížení motivace jejich příslušníků ke vstupu do tohoto typu zálohy ozbrojených sil.

Cílem diplomové práce je přiblížit službu v aktivní záloze ozbrojených sil, jako formu trávení volného času, seznámit s jejím historickým vývojem, přiblížit motivaci

uchazečů ke vstupu do aktivní zálohy a popsat podmínky dobrovolné služby v aktivní záloze ozbrojených sil.

V první části své diplomové práci přibližuji vznik aktivní záloh a její vývoj až do dnešní doby.

Druhá kapitola je věnována zálohám ozbrojených sil v dalších členských státech NATO, jelikož tato forma dobrovolné zálohy není specifikem pouze naší armády.

Podmínky ke službě v aktivní záloze jsou obsahem třetí kapitoly diplomové práce. Rozebírám v ní legislativní vymezení služby v aktivní záloze, finanční a logistické zajištění služby a motivační prvky, kterými láká armáda nové zájemce o službu v aktivní záloze.

Čtvrtá kapitola teoretické části diplomové práce se zabývá výběrem nových příslušníků aktivní zálohy. Tato část je zaměřena na seznámení se zařízeními armády, která mají na starost proces výběru nových příslušníků aktivní zálohy a na seznámení se samotným procesem výběru.

Poslední kapitola teoretické části je věnována aktivní záloze z pohledu sociální pedagogiky, především v souvislosti s rodinným životem, naplněním volného času a uplatněním tématu aktivní zálohy v rámci sociální pedagogiky.

Praktickou částí diplomové práce je kvalitativní výzkum, provedený mezi příslušníky pěší roty aktivní zálohy. Prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů chci zjistit nejen jejich motivaci ke vstupu do aktivní zálohy, ale také to, jaké rodinné podpory se jim dostává, co pro ně znamená a jak vnímají službu v aktivní záloze a jestli se naplnily jejich představy, které o aktivní záloze měli před svým vstupem do této dobrovolné zálohy ozbrojených sil.

Vzhledem k tomu, že jsem se během své profesní kariéry pravidelně setkával a stále setkávám s příslušníky aktivní zálohy, věřím, že ve svojí diplomové práci dokážu dostatečně popsat i vysvětlit všechna témata, která jsem si vytyčil.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE AKTIVNÍ ZÁLOHY OZBROJENÝCH SIL

Historie aktivní zálohy (AZ) zatím není příliš dlouhá. Jedná se o relativně nový prvek v rámci našich ozbrojených sil (OS), který na své důležitosti získal především v souvislosti se zrušením povinné vojenské základní služby.

Ukončením povinné vojenské základní služby se každý rok snižuje počet vycvičených záloh, které jsou tvořeny právě lidmi, kteří prošli vojenskou základní službou a samozřejmě také vojáky z povolání, kteří již ukončili svoji službu. S postupujícími roky tak klesá počet vojáků v záloze a samozřejmě klesá vycvičenost zbývajících, jelikož narůstá doba od jejich posledního působení v armádě. A protože za stavu ohrožení státu (SOS), případně za válečného stavu (VS) náš stát nevystačí se současným počtem vojáků z povolání, vznikla aktivní záloha ozbrojených sil jako jeden ze zdrojů, kde brát vycvičené občany připravené plnit úkoly kladené na ozbrojené síly.

1.1 Profesionalizace Armády České republiky

Po pádu komunistického režimu začala procházet celá naše společnost výraznými změnami, které se pochopitelně nemohly vyhnout ani naší armádě.

Do roku 1990 byla naše armáda koncipována především jako útočná, připravená kdykoli napadnout protivníka, tedy stát západního bloku. Od roku 1990 se její koncepce začala přetvářet na obrannou, začal se prosazovat civilní způsob jejího řízení a demokratický systém kontroly. Se zánikem Československé federativní republiky 31.12.1992 zanikla také její armáda. V té době čítala na 131 000 osob. Z tohoto počtu bylo zhruba 38 000 vojáků z povolání, 25 000 občanských zaměstnanců a 68 000 vojáků základní služby.¹ Jejimi pokračovateli se staly ozbrojené síly České a Slovenské republiky. Ozbrojené síly jsou zákonem č. 220/1999 Sb., „o ozbrojených silách České republiky“ definuje takto: „*K zajišťování své bezpečnosti vytváří Česká republika ozbrojené síly.*

¹ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO [online], 2015, [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/fakta/vyvoj-skutecných-poctu-osob-v-rezortu-mo-cr-v-letech-2011---1993-51566/>

*Ozbrojené síly se člení na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž.*²

V krátké historii naší novodobé armády, tedy Armády České republiky (AČR), můžeme vidět především dva důležité milníky. Jedním z nich je přijetí České republiky do NATO dne 12.3.1999. Tímto dnem se naše armáda stala členem moderní vojenské struktury dnešní Evropy. Druhým důležitým milníkem je profesionalizace naší armády. Poslední vojáci základní služby opustili kasárna dne 22.12.2004 a dnem 1.1.2005 se tak naše armáda stala plně profesionální.

Počátky profesionalizace ozbrojených sil však můžeme sledovat už od poloviny devadesátých let minulého století. Již při úvahách o koncepci samostatné Armády České republiky se hovořilo o tzv. poloprofesionálních ozbrojených sborech. Počítalo se s navýšením počtů délesloužících vojáků, kteří by uzavírali závazek na dva až pět roků. Ovšem s přiblížením se vstupu do NATO bylo jasné, že především pro plnění aliančních úkolů se armáda neobejde i bez plně profesionálních jednotek. První z nich byla jednotka chemické a biologické ochrany. Ta byla jako první z celé armády zcela samostatná, s vlastním logistickým zázemím a především plně profesionální. Postupně se takto začaly profilovat i další jednotky, např. výsadkový mechanizovaný prapor. Nicméně velení armády i nadále trvalo na stávajícím způsobu doplňování ozbrojených sil a celková profesionalizace ozbrojených sil tak stala zcela politickým rozhodnutím.

Cílem profesionalizace bylo především zkvalitnění armády, její modernizace tak, aby se mohla stát důstojným partnerem dalších států Severoatlantické aliance. Modernizace techniky si také vyžaduje její kvalitní obsluhu a tu, neustále se střídající vojáci základní služby, rozhodně nemohli zajistit. Služba v armádě je také posláním, profesí, kterou je třeba dělat s chutí a radostí a to povětšinou o vojácích základní služby neplatilo. Ti brali službu v armádě především jako „nutné zlo“. Profesionální armáda také zaručuje větší efektivitu výcviku, který není třeba neustále opakovat s novými a novými vojáky základní služby. Do vojáků z povolání se také mohlo začít více investovat v oblasti

² Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ze dne 14. září 1999 § 3.

jazykové vybavenosti a naše jednotky tak jsou dnes plně schopny provádět veškeré vojenské operace po boku aliančních partnerů, aniž by vznikala jakákoli jazyková bariéra.

Z výše uvedených důvodů tak byla profesionalizace armády zcela jistě správným krokem, kterým se také vydaly další členské státy NATO, jako jsou například Německo, Belgie, Holandsko či Španělsko.³

Po deseti letech od přechodu na plně profesionální armádu se k tomuto tématu vyjádřil také zástupce náčelníka generálního štábu AČR, generálmajor Ing. František Malenínský, který, mimo jiné, řekl následující: *„Přesně si vzpomínám na rok 2005, kdy se s profesionalizací začalo. Přetřásaly se různé argumenty, jak to bude drahé, nebudou se plnit náborů, nedostaneme do armády kvalitní lidi a nezabezpečíme dané úkoly. Dnes, po deseti letech, kdy plnohodnotně fungujeme jako profesionálové, je nutné potvrdit, že to byl krok správným směrem. Tuto nezvratnou skutečnost potvrzuje i další faktor, který vidíme ve změnách bezpečnostního prostředí nejen v Evropě, ale i ve světě, kde jediné profesionální armáda je schopna v relativně krátkém čase a v rychlé připravenosti se zúčastnit všech možných operací, a to kdekoliv na světě.“*⁴

Professionalizace ozbrojených sil sebou ovšem nesla také celou řadu problémů a komplikací, které bylo třeba řešit. Prvním z nich bylo několikanásobné zmenšení početního stavu armády, kdy v současné době (k 1.1.2015) je ve služebním poměru vojáků z povolání celkem 20 864 osob.⁵ Dalším byla nevhodná věková a hodnostní struktura profesionálního sboru. Ještě v roce 2002 tvořili důstojníci polovinu všech vojáků z povolání. Nižší hodnostní sbory byly tvořeny z velké části vojáky základní služby a po jejich odchodu bylo třeba doplnit především rotmistrovský sbor. O snaze vyrovnat tento nepříznivý poměr svědčí to, že více než 82% nově přijatých vojáků z povolání v roce 2004 činili právě rotmistři. I přesto tvořil ještě v roce 2004 důstojnický sbor více než 33% všech vojáků z povolání a o rok později, tedy v již plně profesionální armádě, to bylo více než 31%. Narovnat tento nepříznivý poměr se povedlo až o řadu let později po zřízení profesionálního poddůstojnického sboru a zavedení nového hodnostního označení

³ PERNICA, B., Professionalizace ozbrojených sil: Trendy, teorie, zkušenosti. Praha: AVIS, 2007, s. 8.

⁴ MALENÍNSKÝ, F., Anketa: A-Report 12/2014. Praha: MO ČR, 2014, s. 16.

⁵ Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/fakta/vyvoj-skutecných-poctů-osob-v-rezortu-mo-cr-v-letech-2011---1993-51566/>

počátkem roku 2011. Vojáci z povolání již nesloužili v hodnostech od rotného výše, ale také v poddůstojnických hodnostech. V roce 2011 tak v naší armádě sloužilo 2258 vyšších důstojníků, 3255 nižších důstojníků, 6082 praporčíků, 7639 poddůstojníků a 1118 příslušníků mužstva.⁶

I podle výše uvedených počtů je zřejmé, že Česká republika spoléhá na malou armádu, kterou je snaha dobře vycvičit a vyzbrojit. Jelikož udržovat velkou profesionální armádu je finančně velice nákladné a v době míru možná i zbytečné, bylo třeba hledat způsoby, jakými by se armáda doplnila v době, kdy by na ni byly kladeny úkoly, které převyšují její kapacitní možnosti. Tedy především v době stavu ohrožení státu, případně válečného stavu, ale také za situace nepříznivého působení přírodních živlů nebo při dalších krizových situacích.

A především proto přistoupily naše ozbrojené síly k zavedení a rozvíjení institutu aktivní zálohy ozbrojených sil.

1.2 Vznik a vývoj aktivní zálohy

Hlavním důvodem vytvoření aktivní zálohy bylo dosažení několika cílů, a to především:

- mít připravenou kvalitní zálohu pro přednostní doplnění vybraných útvarů a zařízení ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- umožnit vojákům v záloze a občanům mimo zálohu ozbrojených sil dobrovolně převzít brannou povinnost a připravovat se tak k plnění úkolů ve prospěch našeho státu,
- vytvořit jednotky k řešení krizových situací na teritoriu krajů, zejména k pomoci při živelných a ekologických pohromách.⁷

⁶ MAREK, V., *Vojna na plný úvazek: A-Report 12/2014*. Praha: MO ČR, 2014, s. 13.

⁷ Cíle a úkoly AZ [online], 2015, [cit. 4. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7238>

Aktivní záloha by také měla především představovat princip dobrovolného zapojení občana do přípravy k obraně státu a být tak důležitou vazbou mezi civilní veřejností a profesionálními ozbrojenými silami České republiky. Tato vazba je důležitá také proto, že se armáda po roce 1989 přihlásila k veřejnému dohledu nad její činností, aby všichni obyvatelé měli možnost dozvědět se o činnosti jednotek naší armády. Po dobu vojenské základní služby byl tento dohled zajištěn neustálou fluktuací mladých občanů v rámci útvarů a zařízení naší armády. S koncem základní vojenské služby a přechodem k profesionálním ozbrojeným silám, došlo k ukončení tohoto „dohledu“. Aby nedošlo také k ukončení provázanosti ozbrojených sil s civilním sektorem, podpořilo vedení Ministerstva obrany a Armády České republiky vytvoření konceptu aktivní zálohy.

Již se vznikem Československé republiky začalo působit množství dobrovolnických vojenských útvarů, které dočasně nahrazovaly vojskové jednotky pravidelné armády. Aktivní v tomto směru byli především členové tělovýchovné jednoty Sokol. Největším dobrovolnickým útvarem se stala Slovácká brigáda, která působila od konce roku 1918 na jihovýchodní Moravě.⁸

V roce 1938 byla provedena mimořádná opatření v květnu a červnu. V jejich rámci byl povolán 1. ročník zálohy (odvodní ročník 1935) a vybraní záložníci z ostatních ročníků. Při mobilizaci v září 1938 byli povoláni záložníci, kteří k datu vyhlášení mobilizace dosáhli 40. let věku a všichni mladší příslušníci 1. zálohy. Ke Stráži obrany státu, která v době mobilizace podléhala vojenskému velení, nastoupilo také množství dobrovolníků.

Systému záloh v letech 1945 – 1949 vycházel z branného zákona ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb.⁹ Pro období 1949 – 1989 upravuje systém záloh branný zákon ze dne 23. března 1949, č. 92 Sb. Tento zákon stanovil, že po vykonání základní vojenské služby je voják přeložen do zálohy dnem, který následuje po dni skončení základní služby. Zákon těmto záložníkům stanovil povinnost vykonat určený počet dní vojenského cvičení.¹⁰

V letech 1945 – 1989 československá armáda nemobilizovala. Pokud byla donucena navýšit početní stavy mírové armády, povolávala záložní ročníky na mimořádná

⁸ Historie AZ [online], 2015, [cit. 4. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7242>

⁹ Zákon č. 193/1920 Sb., *branný zákon republiky Československé*, ze dne 19. března 1920.

¹⁰ Zákon č. 92/1949 Sb., *branný zákon*, ze dne 23. března 1949 § 39.

vojenská cvičení, anebo ponechala v činné službě druhé ročníky vojáků v základní službě. Obdoba nynější aktivní zálohy nebyla v branných systémech z let 1918 – 1989 známa.

Současný systém aktivní zálohy začal vznikat v roce 1999, kdy tehdejší Náčelník Generálního štábu AČR, armádní generál Jiří Šedivý, povolal záložníky na první dobrovolná vojenská cvičení. Tito vojáci nicméně byli pouze v povinné záloze, to znamená, že absolvovali vojenskou základní službu, po jejímž konci byli přeřazeni do zálohy. Ovšem z účastníků těchto dobrovolných vojenských cvičení postupně vznikala jádra útvarů aktivní zálohy.¹¹

Obecně můžeme říct, že historie aktivní zálohy se začala psát v roce 2002, kdy byla zákonem č. 128/2002 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech, vytvořena aktivní záloha dobrovolná (AZD). Současně se již připravoval zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), který počítal s jistou transformací AZD.

S účinností zákona č. 585/2004 Sb. byla ke dni 1.1.2005 AZD transformována na aktivní zálohu. Aktivní záloze byly systémově nastaveny zásady a principy v oblastech zařazování vojáků do AZ, náležitostí a odměňování AZ, přípravy na plnění úkolů a plnění úkolů ozbrojených sil České republiky, a to s důrazem na jejich potřeby a povolávání k výkonu vojenské činné služby.

K 1.1.2007 došlo k vytvoření 23 nových jednotek doplňovaných vojáky AZ, přičemž Konceptí mobilizace OS ČR bylo plánováno doplňování 48 jednotek. K 1.10.2008 byla na základě získaných zkušeností provedena optimalizace této struktury a pro doplňování vojáků AZ zůstalo až do dnešní doby 25 jednotek.¹² Všechny tyto změny souvisely s dynamikou vývoje a ujasňováním konceptu, které prodělávaly nejen jednotky AZ, ale celé ozbrojené síly České republiky.

¹¹Historie AZ [online], 2015, [cit. 4. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7242>

¹² MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 8.

1.3 Současnost aktivní zálohy ozbrojených sil

V současnosti tvoří pilíř aktivních záloh 14 pěších rot, které jsou zařazeny ke krajským vojenským velitelstvím (KVV). V rámci ozbrojených sil dále funguje 11 dalších jednotek, které jsou přiřazeny ke konkrétnímu útvaru speciálního charakteru, jako jsou například jednotky vojenské policie, záchranné či průzkumné čety. Nicméně každý voják v aktivní záloze je evidenčně veden u místně příslušného KVV.

KVV je vojenským správním orgánem, který, kromě jiného, vykonává ve svém územním obvodu státní správu a zároveň plní úkoly obrany státu podle zvláštních právních předpisů, zejména pak podle již zmiňovaného zákona č. 585/2004 Sb. KVV také plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a provádění mobilizace. Vzhledem k tomu, že jsou jednotky AZ určeny jako první pro doplňování jednotek při mobilizaci ozbrojených sil, je logické, že jsou příslušníci AZ přiřazeni právě k místně příslušnému KVV.

Dnes je základním úkolem AZ příprava na plnění úkolů OS ČR za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Aktivní záloha představuje nejlépe vycvičený a připravený zdroj vojáků pro doplňování rozvinovaných, případně vytvářených útvarů za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.¹³ V rámci pěších rot KVV se AZ připravují především ke střežení objektů důležitých pro obranu státu a k zabezpečení obrany a ochrany teritoria. Jednotky AZ u dalších útvarů se připravují k úkolům, které vyplývají z povahy útvaru, kde jsou zařazeny (např. tankové či mechanizované jednotky).

Příprava jednotek AZ na plnění těchto úkolů probíhá v rámci výkonu vojenských cvičení. Vojenská cvičení vykonávají vojáci v AZ v délce do 3 týdnů v kalendářním roce. Vojáci v AZ bez předchozí vojenské služby vykonávají navíc v prvním roce svého působení v AZ vojenská cvičení v délce do 8 týdnů v kalendářním roce. V rámci těchto 8 týdnů je obsažen základní výcvik, neboli základní příprava, kterou tito noví vojáci absolvují v délce 6 týdnů u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově.¹⁴

Právě kurz základní přípravy je pro nové vojáky v AZ většinou prvním setkáním s vojenskou profesí, a proto je důležité jeho úspěšné absolvování. Cílem kurzu základní

¹³ MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 8.

¹⁴ Vojenská cvičení AZ [online], 2015, [cit. 10. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7241>

přípravy pro AZ je výuka a výcvik ve všech druzích vojenské přípravy. Důraz je kladem především na zvládnutí činností, potřebných k přežití a k plnění bojových úkolů, zvládnutí obsluhy a vedení účinné střelby z ručních zbraní a dosažení fyzické zdatnosti a psychické odolnosti, nezbytné pro výkon služby příslušníka jednotek AZ. Během 6 týdnů absolvují vojáci celkem 324 výcvikových hodin.¹⁵

V prvním týdnu přípravy procházejí všichni účastníci vstupní lékařskou prohlídkou, při níž jsou odebrány vzorky na toxikologické vyšetření. Dále absolvují vstupní přezkoušení z tělesné přípravy, které je zaměřeno na získání poznatků o fyzických předpokladech příslušníků kurzu. V tomto období přípravy dochází také k vystrojení základní výbavou.

V dalších týdnech probíhá výuka a výcvik všech předmětů přípravy, kterými jsou:

- tělesná příprava,
- taktická příprava,
- střelecká příprava,
- základní řády,
- pořadová příprava,
- zdravotnická příprava,
- topografická příprava,
- komunikační a informační podpora,
- chemická příprava,
- ženijní příprava,
- strážní a dozorčí služba,
- organizační a řídicí činnost.

Veškerá výuka a výcvik graduje závěrečným komplexním polním výcvikem, který je organizován v předposledním týdnu přípravy, jako vrcholové zaměstnání a účast

¹⁵ VELITELSTVÍ VÝCVIKU-VOJENSKÁ AKADEMIE, *Učební plán AZ*. Vyškov: VeV-VA, 2012, s. 4.

na něm je vedena jako praktické přezkoušení znalostí příslušníků kurzu. Cílem tohoto výcviku je:

- prověřit úroveň zvládnutí základních činností vojáka v boji,
- prakticky procvičit základní bojové dovednosti potřebné pro činnost vojáka na bojišti v komplexu taktické přípravy a ostatních druhů příprav,
- prohloubit a upevnit návyky a dovednosti vojáků v efektivním využívání výzbroje, materiálu a terénu při plnění bojového úkolu a ničení nepřítele,
- zvýšit úroveň fyzické připravenosti a psychické odolnosti vojáka pro plnění náročných bojových úkolů ve ztížených podmínkách.

Vrcholem přípravy je pak závěrečná teoreticko – praktická zkouška, kterou musí absolvovat každý frekventant kurzu. Zvládnutím této zkoušky je ukončena základní příprava a voják v AZ je pak způsobilý pro činnost ve své jednotce AZ.¹⁶

Vojáka v aktivní záloze lze také povolovat, kromě běžného vojenského cvičení, na výjimečné vojenské cvičení v délce do 14 dnů v kalendářním roce a to na základě nařízení vlády.¹⁷ Výjimečné vojenské cvičení vykonává voják v záloze, vyžadují-li to záchranné práce při živelných pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, životní prostředí nebo značné majetkové hodnoty. Jednotky AZ tak je možno použít např. při povodních, průmyslových haváriích, rozsáhlých požárech a dalších mimořádných situacích.

Z výše uvedeného je možno vyčíst, že by jednotky AZ byly v době míru využívány především jako pomocné, při řešení následků krizových situací, kdy na tyto úkoly není třeba využívat odborně lépe připravených profesionálních vojáků. To stejné platí i u nasazení při sřežení objektů. Jednotky AZ tak slouží k odlehčení od úkolů, které by jinak museli plnit profesionální vojáci a ty je tak možno využít k náročnějším činnostem.

Jednotky AZ jsou ale vytvořeny především k plnění úkolů v době nemírového stavu, tedy za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Právě v tomto období, kdy je potřeba navýšit počty stálé armády, by se zcela jistě nejvíce ukázala jejich důležitost. Jednotky AZ totiž tvoří jádra mobilizovaných útvarů. Její členové jsou první, kteří jsou

¹⁶ VELITELSTVÍ VÝCVIKU-VOJENSKÁ AKADEMIE, *Učební plán AZ*. Vyškov: VeV-VA, 2012, s. 3.

¹⁷ Zákon č. 585/2004 Sb., *o branné povinnosti a jejím zajišťování*, ze dne 4. listopadu 2004 § 12, odst. 4.

povolání do tzv. mimořádné služby. Peší roty AZ jsou určeny k nasazení v rámci vytvářených strážních praporů jednotlivých KVV. Tyto prapory samozřejmě netvoří pouze příslušníci AZ, ale také další vojáci ze zálohy povinné. U těchto vojáků v záloze je ale nutné věnovat nějaký čas jejich opětovnému výcviku. I v tomto směru by byli nápomocni vojáci AZ. Po úplném doplnění a bojovém stmelení vytvořeného strážního praporu, je tento útvar určen především ke střežení objektů důležitých pro obranu státu. Mezi tyto objekty patří např. elektrárny, zásobárny PHM, důležité dopravní uzly a další objekty strategické pro chod a fungování státu.

Přes relativně krátký čas fungování, se jednotky AZ staly nedílnou součástí ozbrojených sil. Jejich výcvik i případně nasazení se již podařilo zakotvit nejen do vojenských předpisů a nařízení, ale také do příslušné legislativy. Jsou jasně stanoveny úkoly, které by jednotky AZ plnily v mírové době, ale především za stavu ohrožení státu, případně za stavu válečného.

Aktivním zálohám ozbrojených sil České republiky se také věnuje Bílá kniha o obraně, jakožto dokument nabízející určitou vizi, jak by se měly ozbrojené síly vyvíjet v dalších letech. O aktivní záloze tento dokument konkrétně uvádí následující: *„Institut aktivní zálohy naplňuje právo občana podílet se na zajišťování obranyschopnosti České republiky i v době míru. Je také nástrojem propojení armády s civilní veřejností. Díky stále vycvičené záloze se zvyšuje obranyschopnost ČR pro případ ohrožení. Příslušníci v aktivní záloze jsou příslušníky ozbrojených sil České republiky se zvláštním právním statutem. Doplnují vybrané vojenské útvary AČR a ostatní složky ozbrojených sil. Vojáci v aktivní záloze jsou povoláváni na pravidelná vojenská cvičení, nebo do mimořádné služby při operačním nasazení útvarů, pro něž jsou předurčení.“*¹⁸

¹⁸ MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Bílá kniha o obraně*. Praha: MO ČR, 2011, s. 107.

2 AKTIVNÍ ZÁLOHA VE STÁTECH NATO

Budování záloh, jako formy doplnění stálé armády, není samozřejmě specifickým znakem Armády České republiky. Řada dalších států NATO buduje dobrovolnické jednotky a mnohé z nich mají v této oblasti dlouhou tradici. Důvody k budování těchto jednotek jsou ovšem prakticky stejné, jako v případě českých ozbrojených sil. To znamená snaha snižovat výdaje za stálou armádu a pak také snaha propojovat armádu s civilní veřejností. Zaměření záložních jednotek je pak především v oblasti pomoci při mimořádných živelných či ekologických událostech. Záložní jednotky jsou budovány hlavně jako pomoc obyvatelům daného státu.

Postupně, jak docházelo k vývoji budování záložních jednotek v rámci jednotlivých členských států, muselo se i NATO jako organizace postavit k tomuto fenoménu. Formu těchto jednotek a způsob jejich budování samozřejmě ponechává plně v kompetenci jednotlivých členských států. Pod hlavičkou NATO se však dnes zastřešuje několik organizací spojených se záložními silami.

National reserve forces committee (NRFC)

Tato Komise národních rezervních sil je tvořena zástupci 23 členských států NATO a Austrálie, jakožto stálého pozorovatele. Tento oficiální orgán NATO je složený ze zástupců ministerstev obrany nebo generálních štábů. Má za úkol především připravovat koncepční návrhy v oblasti budování záložních sil, přičemž je poradním orgánem Vojenského výboru NATO.¹⁹

Cíle a povinnosti tohoto subjektu byly schváleny Vojenským výborem 18. listopadu 1996 (MC-392) a patří k nim zejména:

- posílení připravenosti rezervních sil jednotlivých států vzájemným sdílením zkušeností a poznatků,
- poskytovat poradenství Vojenskému výboru v oblasti záložních sil,
- poskytovat podporu a poradenství dalším subjektům v oblasti záložních sil.

¹⁹ Reserve forces [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69345.htm?selectedLocale=en

Předsednictví v této organizaci se střídá po dvou letech mezi jednotlivými členskými státy. Nyní NRFC předsedá Bulharsko a to až do roku 2016.²⁰

Confédération interalliée des officiers de reserve (CIOR)

Mezispojenecká konfederace záložních důstojníků je sdružujícím orgánem pro Asociace záložních brigád jednotlivých členských států. Tento nezávislý orgán byl založen již v roce 1948 a nyní je složen z 28 členských států NATO a dalších 8 přidružených zemí.²¹ CIOR byl NATO oficiálně přijat v roce 1976 (MC 248/1)²² s cílem poskytnout poradenství k co nejefektivnějšímu využívání záložních sil. Dalšími s cíli jsou vzájemné kooperace mezi jednotlivými členskými státy, potažmo domácími Asociacemi záložních důstojníků a NATO.

Jednotliví delegáti CIOR jsou voleni svými domácími organizacemi. CIOR má také několik výborů, např. Výbor pro vojenskou a civilní spolupráci nebo Výbor pro právní záležitosti. Hlavní setkání CIOR se konají každoročně v létě, kdy se jednotlivé členské státy střídají jako hostitelé těchto setkání. V roce 2013 se kongres CIOR uskutečnil v Brně. Organizuje se také každoroční zimní kongres v Bruselu.

Confédération interalliée des officiers médicaux de reserve (CIOMR)

CIOMR je Spojenecká asociace lékařských záložních důstojníků zemí NATO a funguje jako přidružená organizace k CIOR. Byla založena v roce 1947 a jejím posláním je především navázání úzké spolupráce mezi jednotlivými členskými státy a NATO a vzájemná výměna zkušeností.²³

Všechny výše uvedené organizace jsou mezinárodními orgány sdružujícími záložní organizace jednotlivých členských států NATO. V další části bych rád přiblížil systém fungování záloh ozbrojených sil v několika státech NATO.

²⁰ Reserve forces [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69345.htm?selectedLocale=en

²¹ About CIOR [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.cior.net/About-CIOR.aspx>

²² Reserve forces [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69345.htm?selectedLocale=en

²³ About CIOMR [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.ciomr.org/en/about/>

2.1 Aktivní záloha v Německu

Porovnávat situaci v ozbrojených silách České republiky a Spolkové republiky Německo by šlo asi jen těžko. Německo svoji velikostí i postavením hraje jednu z hlavních rolí v mezinárodní politice a to i vojenské. Nicméně i přesto je možno najít několik shodných znaků, které ozbrojené síly obou států spojují. Jedním z nich je fakt, že jak Česká republika, tak i Německo, potažmo jejich ozbrojené síly, si musejí neustále získávat důvěru veřejnosti. U Německa je to dáno především prohrou v obou světových válkách a nacistickou minulostí, se kterou se dodnes řada obyvatel těžko vyrovnává a na armádu tak hledí s jistým despektem. V Česku je to dáno minulostí komunistickou, kdy armáda byla jedním z nástrojů režimu a její pověst během tohoto období byla nevalná.

Druhým spojujícím momentem je rozhodnutí plně profesionalizovat armádu a zrušit povinnou vojenskou službu. Německo tak učinilo v roce 2011.²⁴ V současné době má Bundeswehr 180 218 vojáků, přičemž na pozemní síly připadá 60 562 vojáků, vzdušné síly čítají 29 076 vojáků a v námořnictvu slouží 15 808 vojáků. Zbytek tvoří podpůrné jednotky, ministerstvo obrany atd.²⁵

Jako v každých ozbrojených silách, které se rozhodly profesionalizovat, muselo i v Bundeswehru dojít k organizačním změnám, které sebou nesly mimo jiné redukci početních stavů. Došlo k ujasnění si priorit a cílů budování ozbrojených sil. A v rámci těchto cílů je velký důraz kladen na budování kvalitních záloh. K tomu byla přijata, jako základní dokument v oblasti budování záloh, Koncepce zálohy (Konzeption der Reserve). Tato koncepce stanovuje tři typy zálohy:

- záložní jednotky přiřazené ke konkrétním útvarům Bundeswehru,
- záložní jednotky územní, teritoriální rezervy,
- jednotky všeobecné rezervy, která je schopná v případě potřeby vypomocť jakýmkoliv jednotkám.

²⁴ Wehrpflicht und Wehrdienst [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: http://www.bundeswehr.de/portal/a/bwde/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP3I5EyrpHK9pPKUVL3ikqLUzJLsosTUtJJUvfLUjKKCtJzM5IwS_YJsR0UApA3igw!!/

²⁵ Stärke: Militärisches Personal der Bundeswehr [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.bundeswehr.de/portal/a/bwde/!ut/p/c4/DcmxDYAwDATAWVgg7unYAUGC8kSWI4OMIesTXXm002D8SeWQy7jRStshc-4p94L0hENCnXEGUvXXSuMKG8FwBd26TD9uIZiT/>

Koncepce zálohy Bundeswehru dále rozpracovává nejen úkoly a postavení záloh, ale také jejich personální obsazení, mezinárodní spolupráci a očekávání, jakým směrem se bude záloha v Bundeswehru ubírat v dalších obdobích.

2.2 Aktivní záloha ve Francii

Stejně jako Německo, je i Francie dalším klíčovým státem NATO. A stejně jako Německo i Francie přešla na zcela profesionální armádu a to již v roce 1996. Odchodem branců se zcela logicky snížil počet příslušníků armády a stejně jako v dalších zemích se tak pozornost o to více zaměřila na budování záloh.

Organizace francouzských vojenských záloh je rozdělena do tří subjektů:

- Velitelství – Vrchní rada vojenských záloh,
- Aktivní záloha,
- Občanská záloha.²⁶

Vrchní rada vojenských záloh je vládní institucí pro řízení vojenských záloh a spadá do podřízenosti ministra obrany. Vrchní rada je spojujícím orgánem mezi armádou a veřejností. Do řízení samotných záloh však nezasahuje.

Aktivní záloha, neboli také operační rezerva, slouží k doplnění počtů profesionální armády v případě nutnosti. Tato záloha se dále skládá z:

- Aktivní zálohy 1. úrovně,
- Aktivní zálohy 2. úrovně.

Aktivní zálohu 1. úrovně, tvoří dobrovolníci, kteří uzavřeli Dohodu o službě v záloze u dané ozbrojené složky nebo útvaru, ať už mají či nemají předešlou vojenskou zkušenost. Pro příslušníků tohoto typu Aktivní zálohy je stanoveno věkové rozmezí 17 –

²⁶ BUCHERIE, B., *Francouzská vojenská záloha: Prezentace*. Vyškov: 22.9.2011.

55 let. Dohodu podepisují na dobu 1 – 5 let s možností dalšího prodloužení. Rozsah povolání se pohybuje od 5 do 30 dnů za rok. Během doby jejich nasazení jsou placeni stejně, jako profesionální vojáci. V případě potřeby je možno délku jejich nasazení prodloužit až na 210 dnů za rok.²⁷

Aktivní zálohu 2. úrovně, tvoří bývalí vojáci z povolání, kteří jsou ještě po dobu pěti let od konce svého profesionálního závazku k dispozici útvaru, u kterého sloužili naposledy. Tito záložáci jsou nasazováni jen v době krizových situací na základě rozhodnutí Rady ministrů.

Občanská záloha je určena především pro komunikaci s veřejností. Tvoří ji dobrovolníci, kteří chtějí působit ve prospěch armády, ale nechtějí nebo nemohou přijmout závazek jako aktivní záloha. Na příslušníky občanské zálohy jsou kladeny nižší zdravotní i fyzické nároky. Občanští záložníci působí zejména v oblasti nábory do profesionální armády, pomáhají s přeškolením vojáků a vystupují na veřejných akcích jako propagátoři armády mezi civilní veřejností.²⁸

2.3 Aktivní záloha v Polsku

Situace Polska v oblasti obrany a vojenství je odlišná od dalších států minimálně střední Evropy, včetně České republiky. Polská veřejnost ke svým ozbrojeným silám přistupuje jako k záruce bezpečnosti. Armáda tak má její podporu a to se projevuje také v přístupu politických představitelů, kteří podporují její všestranný rozvoj. Ovšem také polská armáda sází na plně profesionální armádu, na rozdíl od dalších států ale nepreferuje pouze určité vojenské odbornosti, ale buduje komplexní, vševojskovou armádu. V tomto trendu ji navíc v dnešní době utvrzuje situace na Ukrajině a obava z další ruské expanze.

Polská armáda mohutně posiluje svou profesionální armádu, nezapomíná ale také na budování rezervních sil. V souvislosti s krizí na Ukrajině věnuje zvýšenou pozornost teritoriální obraně. Nutí ho k tomu bezprostřední hranice s Ruskem, Běloruskem

²⁷ BUCHERIE, B., *Francouzská vojenská záloha*: Prezentace. Vyškov: 22.9.2011.

²⁸ Mission de la Réserve Citoyenne [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: http://www.reserves.terre.defense.gouv.fr/spip-unites/article-v2.php3?id_article=1

i Ukrajinou. Polsku vždy záleželo na dobrých vztazích s Ukrajinou, jelikož pro něj byla nárazníkovým pásem před Ruskem.²⁹

Zálohy polských ozbrojených sil jsou složeny, podobně jako u České republiky, z povinné zálohy a dobrovolné zálohy. Do povinné zálohy patří všichni občané, kteří vykonali základní vojenskou službu a bývalí vojáci z povolání. Příslušníci této povinné zálohy nekonají vojenská cvičení, slouží pouze jako záloha pro případné doplnění stavů armády v souvislosti s ohrožením státu. V případě dobrovolných záloh mluvíme o národních rezervních silách tzv. NSR (Narodowe Siły Rezerwowe).³⁰ Tyto se začaly budovat od roku 2010 v souvislosti s koncem povinné vojenské služby. Z příslušníků NSR jsou vytvářeny jednotky, které jsou přiděleny k běžným vojenským útvarům. Plánovaný početní stav byl při jejich budování stanoven na 20 000 vojáků. V souvislosti s událostmi na Ukrajině však toto číslo neplatí a počítá se s několikanásobným navýšením počtů příslušníků těchto jednotek.

Hlavní úkoly jednotek NSR jsou podobné jako u aktivní zálohy českých ozbrojených sil. Slouží především k realizaci úkolů:

- při boji s přírodními katastrofami,
- při realizaci úkolů krizového řízení (střežení objektů atd.),
- při posílení jednotek profesionální armády během doplnění jejich stavů.³¹

Na rozdíl od aktivních záloh českých ozbrojených sil je s jednotkami NSR počítáno také při nasazení mimo území Polska. Vojenská cvičení jednotek NSR mohou ročně čítat až 30 dnů. Stejně jako v českých AZ musí nováčci bez předchozího vojenského výcviku absolvovat základní kurz, jehož rozsah závisí na funkci, kterou bude voják v NSR zastávat.

²⁹Polsko posílí záložní síly [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/293896-polsko-posili-zalozni-sily-podobny-krok-zvazuje-i-ceska-armada/>

³⁰Sily zbrojne [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.wojsko-polskie.pl/pl/sily-zbrojne>

³¹Narodowe Siły Rezerwowe [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.wojsko-polskie.pl/pl/z-zycia-wojska/narodowe-sily-rezerwowe/narodowe-sily-rezerwowe-informacje/nst/19627,narodowe-sily-rezerwowe.html>

Nejen Německo, Francie nebo Polsko budují systém záložních sil. Tento trend je patrný ve všech státech, které se rozhodly přejít na plně profesionální armádu. Záložní síly jsou tak budovány např. v Maďarsku, Nizozemsku nebo Belgii.

3 PODMÍNKY KE SLUŽBĚ V AKTIVNÍ ZÁLOZE

Činnost a působnost v rámci AZ je sice dobrovolná, nicméně i tak klade vysoké nároky na ty, kteří se rozhodnou stát se jejími příslušníky. Značnou část svého volného času věnují, místo rodiny, vojenským cvičením, a proto by jim měla armáda nabídnout kvalitní podmínky pro jejich činnost a také poskytnout určité ohodnocení této jejich aktivity. Důležité je také kvalitní legislativní zakotvení služby v AZ.

3.1 Legislativní vymezení služby v aktivní záloze

Ke službě v aktivní záloze ozbrojených sil se vztahují především tyto zákony a jejich části a hlavní normativní akty:

- Zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky,
- Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky,
- § 79 zákona č. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičeních a o některých právních poměrech vojáků v záloze, řeší služné,
- § 81 zákona č. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičeních a o některých právních poměrech vojáků v záloze, řeší náhradu příjmů při vojenském cvičení,
- § 83a zákona č. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičeních a o některých právních poměrech vojáků v záloze, řeší odměnu vojáků v aktivní záloze,
- Hlava V zákona č. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičeních a o některých právních poměrech vojáků v záloze, řeší naturální náležitosti,
- § 204 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, řeší náhradu mzdy nebo platu za pracovní volno související s brannou povinností podle odst. 1 a 2 téhož §,
- § 26 zákona č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), řeší vytvoření zálohy ozbrojených sil,
- § 5 zákona č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), řeší dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti,

- § 8 zákona č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), řeší zánik dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti,
- § 12, 13 a 14 zákona č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), řeší vojenská cvičení a povolání na vojenská cvičení,
- § 36 zákona č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), řeší jízdné na vojenská cvičení a propuštění z něj,
- Vojenský předpis Zák1-3 obsahuje základní ustanovení o průběhu vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze,
- Vojenský předpis Org-8-3 stanovuje zásady v oblastech plánování a zabezpečení přípravy vojáků v záloze.

Především zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování, je alfou a omegou pro službu v aktivní záloze, ale nejen pro ni. Tento zákon mimo jiné stanovil konec základní vojenské služby ke dni 22.12.2004.³² Stanovuje také možnost dobrovolně převzít výkon branné povinnosti a tím zažádat o vstup do aktivní zálohy. Pokud totiž občan nepožádá podle § 5 tohoto zákona o dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti, nebo pokud není této žádosti ředitelem příslušného krajského vojenského velitelství vyhověno, nemůže se stát vojákem v aktivní záloze.

Tento zákon dále řeší:

- co je obsahem branné povinnosti,
- dobu trvání branné povinnosti (18-60 let),
- odmítnutí mimořádné služby,
- zřízení vojenských správních úřadů,
- vojenská cvičení a povolání na vojenská cvičení,
- mimořádnou službu,
- odvodní řízení za SOS a VS,
- mobilizaci ozbrojených sil,
- vojenskou evidenci a vojenské doklady,
- vstup občana nebo vojáka v záloze do ozbrojených sil jiného státu,

³² Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování, ze dne 4. listopadu 2004 § 39, odst. 1.

- přestupky proti branné povinnosti,
- stanovení názvů, sídel a územních obvodů krajských vojenských velitelství.

V současné době probíhá schvalovací proces nového branného zákona. Ten reaguje na vývoj v oblasti branné moci za posledních deset let. Tento zákon ještě nevstoupil v platnost a již vyvolal poměrně vášnivou diskuzi a strhl sebou vlnu nevole. Nicméně se často jedná spíše o nepochopení základních pojmů nebo o jejich špatnou interpretaci.

Většina občanů si myslí, že se zrušením povinné vojenské základní služby byla zrušena také branná povinnost a mezi tyto dva pojmy dává rovnítko. Branná povinnost ovšem ze zákona nikdy nezmizela, pouze se již nekonají známé odvody mladých mužů, kteří byli povoláni k výkonu vojenské základní služby. K tomuto odvodnímu řízení ale mohou být stále povoláni všichni obyvatelé České republiky, na které se vztahuje branná povinnost.³³ Podle současné právní úpravy se ale toto může uskutečnit až za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a to na základě nařízení vlády. V této situaci se dostáváme ale do situace, kdy by první odvedení občané byli k dispozici až za cca. 72 dnů, přičemž poté by ještě musel proběhnout jejich výcvik.³⁴

Novela branného zákona tak chce tuto časovou prodlevu odstranit a umožnit možnost zahájit, na základě nařízení vlády, odvodní řízení ještě před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. K tomuto by se přikročilo v případě vážných indicií o možném nebezpečí a také z důvodu, aby měla armáda přehled o počtech zdravotně schopných občanů, které by bylo možno, v případě potřeby, povolát. V žádném případě to ale neznamená obnovení povinné vojenské služby, jak se mnozí mylně domnívají.

Ovšem je smutné vidět, jak se někteří občané staví ke službě své vlasti a jaký odpor chovají k možnosti, postavit se k její obraně.

³³ Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování, ze dne 4. listopadu 2004 § 2, odst. 1.

³⁴ Novela branného zákona [online], 2015, [cit. 3. 2. 2015]. Dostupné z:

<http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/novela-branneho-zakona-je-pouze-pojistkou-pro-pripad-hroziciho-nebezpeci--v-beznem-mirovem-stavu-se-nic-nezmeni-99157/>

3.2 Finanční a další logistické zajištění jednotek AZ

Činnost vojáků v aktivní záloze není jejich profesí, proto jim za tuto činnost nenáleží plat, ale pouze odměna. Tato odměna náleží vojákovi v aktivní záloze po dobu trvání jeho dohody o zařazení do aktivní zálohy a činí 500 Kč měsíčně.³⁵ Odměnu vojákovi v aktivní záloze vyplácí příslušné krajské vojenské velitelství a to do konce ledna roku následujícího po roce, za který odměna vojákovi náleží. Odměnu tak dostávají zpětně.

Dále mají vojáci v záloze nárok na služné. To se vyplácí vojákovi v záloze povolánému na vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení podle dosažené hodnosti.

Náhrada mzdy nebo platu při vojenském cvičení nebo výjimečném vojenském cvičení je upravena pro zaměstnance zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a náhrada příjmu pro osoby samostatně výdělečně činné je upravena zákonem č. 220/1999 Sb. Podle zákoníku práce náleží zaměstnanci náhrada mzdy nebo platu při vojenském cvičení nebo výjimečném vojenském cvičení ve výši průměrného výdělku. Podle zákona č. 220/1999 Sb. náleží náhrada příjmu osobě samostatně výdělečně činné za každý kalendářní den vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení ve výši od 60% do 90% (v závislosti na počtu vyživovaných osob) z částky denního vyměřovacího základu a to následovně:

- nevyživuje-li žádnou osobu – 60%,
- vyživuje-li jednu osobu – 75%,
- vyživuje-li dvě osoby – 90%,
- vyživuje-li tři a více osob – 95%.³⁶

Voják v záloze má také nárok na proplacení jízdného při povolání na vojenské cvičení a to do místa určení nástupu a zpět do místa jeho trvalého bydliště. Toto proplacení

³⁵ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Aktivní záloha*. Praha: MO ČR, 2010, s. 8.

³⁶ Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků z záloze ze dne 14. září 1999 § 81, odst. 2.

platí také na prokázané cestovní výdaje spojené např. s odborným vyšetřením, které je požadované pro výkon jeho služby v AZ.³⁷

Dále má samozřejmě také nárok na bezplatnou stravu a ubytování po dobu trvání vojenského cvičení.³⁸

Ředitel krajského vojenského velitelství také může udělit mimořádnou finanční odměnu za vzorné plnění služebních povinností. Toto je využíváno jako forma pochvaly a ocenění pro vojáky v AZ, kteří si své úkoly plní nad rámec svých povinností.

Kromě výdajů pro samotné vojáky v AZ sebou nese další náklady jejich logistické zabezpečení a výcvik. Tyto náklady se v letech 2009 – 2011 pohybovaly v rozmezí od 8200 do 8800 Kč za vojáka na jeden kalendářní rok.³⁹ Do těchto nákladů je možno zařadit např. základní vystrojení nebo lékařské prohlídky. Lékařskou prohlídku je voják v záloze povinen absolvovat v rámci výběrového řízení do aktivní zálohy a pak před každým vojenským cvičením a také po jeho skončení. Tyto prohlídky jsou prováděny cestou vojenských spádových lékařských zařízení a v případě prohlídky v rámci výběrového řízení do AZ cestou některé z vojenských nemocnic. Veškeré náklady spojené s lékařskými prohlídkami jdou na vrub armády.

Značnou položkou ve výdajích za vojáky v aktivní záloze je obměna jejich výstroje. U pěší roty AZ se dostáváme na částku 40 – 50 tisíc za rok.⁴⁰ Vojáci AZ jsou zabezpečeni stejnou vojenskou výstrojí jako vojáci z povolání v množství a druhu stanové výstrojní normou pro vojáky v aktivní záloze (viz. tabulka 1).

³⁷ Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, ze dne 14. září 1999 § 87.

³⁸ Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, ze dne 14. září 1999 § 85.

³⁹ MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 13.

⁴⁰ MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 13.

Tabulka 1. Výstrojná norma pro vojáky v AZ

Poř. čís.	Součástka	Měřicí jednotka	Počet vydávaných součástí	Směrná doba používání jedné součástky v měsících
1	baret	kus	1	
2	blůza 95	kus	2	
3	blůza pracovního obleku	kus	1	
4	čepice 95	kus	2	
5	čepice 97 zimní	kus	1	
6	čepice pracovního obleku	kus	1	
7	kabát 95	kus	2	
8	kalhoty 95	kus	2	
9	kalhoty pracovního obleku	kus	1	
10	karimatka	soupr. (kus)	1	
11	khaki nátělník	kus	3	
12	kukla 95	kus	1	
13	lehké spodky TERMO 2000	kus	2	
14	lehký nátělník TERMO 2000	kus	1	
15	letní nátělník s krátkými rukávy	kus	3	
16	malý tlumok pro průzkumníky	kus	1	
17	obal na spací pytel	kus	1	
18	pláštěnka 2000 Poncho	kus	1	
19	pletené rukavice	pár	1	
20	polní boty	pár	2	
21	polní láhev	soupr.	1	
22	popruhový opasek 95	kus	1	
23	povlak na přilbu	kus	1	
24	přilba	kus	1	
25	rukavice 95	pár	1	
26	řemen 95	kus	1	
27	stélky do polních bot	pár	2	
28	střední tlumok pro průzkumníky	kus	1	
29	svetr 95	kus	1	
30	šle	kus	1	
31	vak na výstroj	kus	1	
32	vložka do kabátu 95	kus	1	
33	vložka do kapuce kabátu 95	kus	1	
34	zimní spodky TERMO 2000	kus	1	
35	zimní polní boty	pár	1	
36	zimní spací pytel	kus	1	
37	zimní nátělník TERMO 2000	kus	1	

[zdroj: NV MO č. 40/2009]

Finanční nároky na vojáky v aktivní záloze jsou v době míru pochopitelně nižší než na vojáky z povolání. Souvisí to především s jejich vyplácením jen po dobu aktivního výcviku. V době jejich skutečného nasazení se ovšem rozdíl ve finanční náročnosti vojáka v aktivní záloze a vojáka z povolání vyrovnají.

Obecně lze říci, že snahy o rozšíření konceptu aktivní zálohy byly znatelné v době, kdy bezpečnostní situace v Evropě byla klidná a aktivní záloha se zdála být levnou variantou suplování profesionální armády. Snaha šetřit na výdajích armády byla znatelná a aktivní záloha nabízela relativně levnou variantu udržení si malé armády.

Dnes ale v době, kdy jen několik stovek kilometrů za našimi hranicemi probíhají těžké boje, se ukazuje, že profesionální a dobře vycvičená armáda má svoji neocenitelnou hodnotu a bylo by chybou snažit se ji nahradit levnější náhražkou.

3.3 Motivační prvky služby v aktivní záloze

Je více než jasné, že koncepce AZ nebude fungovat bez náležitých motivačních faktorů. Dnes není možno vidět ve službě v AZ zdroj finančního zajištění, a proto musí nastoupit jiné motivační faktory. Mohou to být například:

- bezplatné výstrojní náležitosti,
- zvýšení fyzické zdatnosti,
- získání nových odborných dovedností,
- zajímavá forma trávení volného času,
- možnost studia v armádních kurzech,
- společenské ocenění,
- práce s moderní vojenskou technikou.⁴¹

Systém aktivní zálohy nemůže být postaven pouze na materiálních podmínkách, a proto je třeba položit důraz na společenské ocenění. Pokud bude služba v aktivní záloze vnímána celospolečensky jako záslužná a prestižní, nebudou problémy s hledáním odpovídajících uchazečů o službu v aktivní záloze. Společenské ocenění je ovšem zcela jistě nutno podpořit i odpovídajícím finančním ohodnocením. Proto je v současné době diskutována možnost zvýšení odměny za službu v aktivní záloze ze stávajících 500 korun měsíčně na dvojnásobek.

⁴¹ MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 31.

Jako další možnosti zvýšení zájmu o službu v aktivní záloze jsou v současné době diskutovány tyto benefity:

- lékařská péče v rozsahu vojáků z povolání,
- krátkodobé rekreace v zařízeních pod správou Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení,
- možnost ubytování ve vojenských ubytovnách za snížené ceny.⁴²

Snahu motivovat nové zájemce o službu v AZ a udržet si stávající vojáky v AZ ovšem často hatí postoje některých zaměstnavatelů. Ti v účasti na vojenských cvičeních svého zaměstnance vidí především jeho absenci v zaměstnání. Sice svého zaměstnance během účasti na vojenském cvičení neplatí, ovšem i přesto jsou překážky na straně zaměstnavatele jedním z nejčastějších důvodů ukončení činnosti v aktivní záloze ze strany vojáka. Proto se také stává, že vojáci v AZ raději čerpají na vojenská cvičení svoji dovolenou ve snaze vyhnout se tak problémům se svým zaměstnavatelem. Ta jim ale potom samozřejmě chybí jako čas, který mohou trávit se svou rodinou.

Zaměstnavatel podle zákoníku práce nemůže zamezit vojákovi v záloze v účasti na vojenském cvičení⁴³ a stejně tak mu nemůže nařídít čerpání dovolené na vojenské cvičení, nicméně není žádným tajemstvím, že tyto případy nejsou ojedinělé. Cestou, jak vyřešit tento letitý a palčivý problém, je možnost jistého daňového zvýhodnění, případně jiná finanční pobídka pro zaměstnavatele, kteří mají ve svých řadách vojáky v aktivní záloze. Budeme si tedy muset počkat na to, jakým způsobem se k tomuto problému postaví nový branný zákon.

Kombinace tohoto nedořešeného vztahu mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci v AZ, spolu s velkým „odpadem“ zájemců o službu v AZ po lékařském vyšetření způsobuje, že se stále příliš nedaří naplňovat jednotky AZ. Naplněnost AZ se liší samozřejmě kraj od kraje, například u pěší roty AZ KVV Brno byla k 1.2.2015 naplněnost této jednotky 61%.⁴⁴

⁴² MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013, s. 32.

⁴³ Zákon č. 262/2006 Sb., *zákoník práce*, ze dne 21. dubna 2006 § 204, odst. 2.

⁴⁴ Údaj získán osobním pohovorem na KVV Brno dne 10. února 2015.

4 VÝBĚR NOVÝCH UCHAZEČŮ DO AKTIVNÍ ZÁLOHY OZBROJENÝCH SIL

Aby aktivní záloha měla význam a mohla v požadované míře a kvalitě plnit úkoly, které jsou před ní postaveny, musí být mimo jiné dostatečně personálně zabezpečena.

Nábor do aktivní zálohy ozbrojených sil je uskutečňován s cílem zabezpečit dostatečné množství uchazečů o službu v aktivní záloze ozbrojených sil České republiky a s cílem přispět ke zvyšování prestiže nejen aktivní zálohy, ale Armády České republiky a ozbrojených sil jako celku.

Nábor do aktivní zálohy je jeden z druhů náboru, který je prováděn v rámci ozbrojených sil. V praxi tedy rozlišujeme několik typů náboru. Jedná se především o:

- přímý nábor (uchazeči jsou zařazeni přímo k vojenskému útvaru nebo zařízení jako vojáci z povolání),
- nábor na vojenské vysoké školy (zde jsou uchazeči připravováni studiem na zvolený vojenský obor, ovšem již jsou vojáky z povolání),
- nábor na střední školu (zde ještě nehovoříme o vojácích z povolání),
- nábor do aktivních záloh.⁴⁵

Nábor probíhá prostřednictvím tzv. náborových aktivit. Do těchto aktivit řadíme veškerou činnost, při které dochází ke komunikaci s potenciálními zájemci o službu v ozbrojených silách. Náborovými aktivitami tak jsou např. besedy ve školách, prezentační akce armády na veřejnosti typu Bahna, Cihelna apod. nebo také inzerce v tisku, rozhlasu či v televizi. Všechny tyto aktivity jsou předem plánovány z hlediska počtu osob, o které je potřeba ozbrojená síla navýšit v daném období. Garantem v oblasti náboru je v rámci ozbrojených sil Agentura personalistiky Armády České republiky. Ta stanovuje náborový a rekruční cíl.

⁴⁵ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, Metodika pro zabezpečení úkolu doplňování ozbrojených sil ČR novým personálem. Praha: ŘePP, 2011, s. 3.

Rekrutační cíl vyjadřuje počet nového vojenského personálu a studentů vojenských škol na daný kalendářní rok, kterými má být doplněna. Náborový cíl vyjadřuje počet uchazečů zařazených do výběru.⁴⁶

Toto platí především v oblastech přímého náboru a náboru na vojenské školy. V oblasti AZ je hlavním garantem doplněnosti Sekce rozvoje a plánování schopností Ministerstva obrany, cestou podřízených krajských vojenských velitelství. Ta mají přesný přehled o naplněnosti svých jednotek aktivních záloh.

Velkou formou prezentace aktivních záloh je také jejich činnost na veřejnosti, kdy jsou příslušníci aktivních záloh často zapojeni do veřejného dění ve své obci a regionu a prezentují tak aktivní zálohy široké veřejnosti. Příslušníci aktivních záloh se také často zúčastňují pietních aktů a vzpomínkových akcí v rámci svých obcí.

4.1 Zařízení AČR zajišťující nábor uchazečů do aktivní zálohy

Jak již bylo zmíněno, hlavním garantem v oblasti náboru do ozbrojených sil je Agentura personalistiky Armády České republiky.

Agentura personalistiky Armády České republiky

Agentura personalistiky je řídicím, odborným, metodickým a výkonným orgánem náčelníka Generálního štábu AČR k realizaci úkolů personalistiky a humanitní služby v ozbrojených silách České republiky. To zahrnuje plnění úkolů především v oblastech řízení kariér vojáků, doplňování vojenského personálu, prevence sociálně nežádoucích jevů v rámci ozbrojených sil, anebo vedení personální evidence vojáků ozbrojených sil.⁴⁷

Pokud se budeme bavit o oblasti náboru do ozbrojených sil, je výkonným prvkem Agentury personalistiky v této oblasti její Odbor doplňování personálu.

⁴⁶ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Metodika pro zabezpečení úkolu doplňování ozbrojených sil ČR novým personálem*. Praha: ŘePP, 2011, s. 2.

⁴⁷ Agentura personalistiky AČR [online], 2015, [cit. 10. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/agentura-personalistiky-acr/agentura-personalistiky-acr-ap-acr-82607/>

Odbor doplňování personálu

Odbor doplňování personálu je odborně metodickým a výkonným orgánem ředitele Agentury personalistiky pro oblast doplňování ozbrojených sil České republiky novým personálem. Odpovídá tedy za nábor, výběr a přijímání vojenského personálu podle potřeb ozbrojených sil.

Hlavním úkolem Odboru doplňování personálu je kompletní zabezpečení náborové činnosti do ozbrojených sil a posléze personální vedení kariéry všech příslušníků ozbrojených sil.

V oblasti náboru do ozbrojených sil je důležité být blízko případným zájemcům o službu v ozbrojených silách. Proto jsou v podřízenosti Odboru doplňování personálu zřízena tato Rekrutační střediska a Rekrutační pracoviště:⁴⁸

- Rekrutační středisko Čechy (sídlo v Praze)
 - Rekrutační pracoviště Pardubice,
 - Rekrutační pracoviště Plzeň,
 - Rekrutační pracoviště České Budějovice,
 - Rekrutační pracoviště Liberec,
 - Rekrutační pracoviště Ústí nad Labem.

- Rekrutační středisko Morava (sídlo v Brně)
 - Rekrutační pracoviště Olomouc,
 - Rekrutační pracoviště Ostrava,
 - Rekrutační pracoviště Jihlava.

Jak již bylo zmíněno, v oblasti aktivních záloh má své nezastupitelné místo také Sekce rozvoje a plánování schopností Ministerstva obrany.

⁴⁸ Agentura personalistiky AČR [online], 2015, [cit. 10. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/agentura-personalistiky-acr/agentura-personalistiky-acr-ap-acr-82607>

Sekce rozvoje a plánování schopností MO

Sekce rozvoje a plánování schopností MO je koncepčním orgánem v oblasti mobilizace ozbrojených sil České republiky, branné povinnosti občanů České republiky a operační přípravy státního území České republiky. Především odpovídá za zpracování válečné struktury ozbrojených sil ČR a také řídí systém doplňování ozbrojených sil ČR vojáky v aktivní záloze.⁴⁹

Sekci rozvoje a plánování schopností jsou podřízena krajská vojenská velitelství. Především ta jsou v rámci ozbrojených sil výkonným prvkem v práci s aktivními zálohami.

Krajské vojenské velitelství

Krajské vojenské velitelství je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve svém územním obvodu státní správu a současně plní úkoly obrany státu podle zvláštních právních předpisů, zejména zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování.⁵⁰

Hlavními úkoly krajského vojenského velitelství, v oblasti záloh a branné povinnosti, jsou provádění výběru nových příslušníků aktivní zálohy, vedení evidence aktivních záloh na svém teritoriu, zabezpečení provádění případné mobilizace ozbrojených sil a také řízení a koordinování sil a prostředků armády nasazené na teritoriu kraje.

V oblasti aktivních záloh tak mají KVV na starosti veškerou činnost od podání prvotní informace zájemci o službu v aktivní záloze, přes administrativní zpracování jeho žádosti, zařazení do výběru až po jeho konečné zařazení do struktury konkrétní jednotky aktivní zálohy.

⁴⁹ Sekce rozvoje a plánování schopností [online], 2015, [cit. 2. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/sekce-rozvoje-a-planovani-schopnosti-mo-srps-mo-86857/>

⁵⁰ Krajská vojenská velitelství [online], 2015, [cit. 2. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=118>

4.2 Podmínky pro přijetí do aktivní zálohy

Obecně platí, že aktivní záloha ozbrojených sil je výběrovou složkou a ne všichni zájemci o službu v ní se mohou stát příslušníky aktivní zálohy. Vojákem aktivní zálohy se rozumí:

- občan České republiky,
- starší 18 let a mladší 60 let,
- který požádal o zařazení do aktivní zálohy,
- dobrovolně převzal brannou povinnost,
- uzavřel dohodu s krajským vojenským velitelstvím,
- byl zařazen do jednotky aktivní zálohy,
- začal se připravovat k plnění úkolů aktivní zálohy v rámci plánovaných cvičení,
- a plní úkoly aktivní zálohy v rámci výjimečných vojenských cvičení, na které může být povolán podle rozhodnutí vlády.⁵¹

K tomu, aby se mohl stát vojákem aktivní zálohy, musí uchazeč splnit podmínky ke vstupu do aktivní zálohy:

- zdravotní způsobilost,
- věk od 18 do 60 let,
- trestní bezúhonnost,
- potřeba ozbrojených sil České republiky,
- uzavření dohody o zařazení do aktivní zálohy mezi žadatelem a krajským vojenským velitelstvím,
- dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti dle příslušného paragrafu branného zákona, týkající se aktivních záloh,
- čestné prohlášení, že nepodporuje, nepropaguje a nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou nebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině obyvatel.⁵²

⁵¹ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Aktivní záloha*. Praha: MO ČR, 2010, s. 5.

⁵² ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Aktivní záloha*. Praha: MO ČR, 2010, s. 5.

Pokud uchazeč nespĺňuje některou z těchto podmínek, není možno jeho zařazení do aktivní zálohy ozbrojených sil a výběrové řízení je s ním ukončeno.

4.3 Průběh procesu výběru do aktivní zálohy

Proces výběru nových příslušníků aktivní zálohy můžeme rozdělit na dvě části:

- poskytnutí prvotních informací – administrace podání žádosti,
- samotný výběr.⁵³

Administrace podání žádosti je část výběru, kdy je uchazeči poskytnuta odborná pomoc při podání žádosti o přijetí do aktivní zálohy ozbrojených sil a kdy také dochází k prvotnímu ověření, zda uchazeč vyhovuje podmínkám pro zařazení do aktivní zálohy. Tato první část probíhá v rámci pohovoru s příslušníkem spádového KVV. Během pohovoru jsou uchazeči podány veškeré informace o podmínkách služby v AZ, o procesu výběru, o možnostech uplatnění v AZ, o způsobu provádění vojenských cvičení a také o ohodnocení příslušníků AZ.⁵⁴

Pokud je uchazeč seznámen s výše uvedenými informacemi, rozumí jim a chce si podat žádost o zařazení do aktivní zálohy, je s ním zahájena další část administrace, která spočívá v založení stanovené dokumentace. Jedná se zejména o vyplnění zápisu z jednání se žadatelem o zařazení do AZ, žádosti o zařazení do jednotek AZ a vydání dokumentace potřebné k provedení lékařské prohlídky.

Po vydání příslušných dokumentů je ihned, na základě telefonátu s vojenskou nemocnicí, stanoven uchazeči termín vyšetření ve vojenské nemocnici.⁵⁵ Tímto okamžikem končí prvotní, administrativní část podání žádosti a nastupuje část praktická – samotný výběr.

Samotná praktická část výběru probíhá v některé z vojenských nemocnic v Praze, Brně nebo Olomouci. Lékařské vyšetření provádějí zkušení lékaři s dlouholetou praxí

⁵³ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Metodika náboru*. Praha: ŘePP, 2010, s. 16.

⁵⁴ KRAJSKÉ VOJENSKÉ VELITELSTVÍ BRNO, *Aktivní záloha - instrukce*. Brno: KVV Brno, 2014, s. 3.

⁵⁵ KRAJSKÉ VOJENSKÉ VELITELSTVÍ BRNO, *Aktivní záloha - instrukce*. Brno: KVV Brno, 2014, s. 4.

ve výběru nových příslušníků armády a aktivní zálohy. Posouzení zdravotního stavu každého uchazeče probíhá postupně na jednotlivých odborných pracovištích vojenské nemocnice.

Obsah vyšetření ve vojenské nemocnici je velmi rozsáhlý, od běžného odběru krve, přes vyšetření EKG, stomatologickou prohlídku až po psychologické vyšetření.⁵⁶

Pokud je uchazeč po absolvování lékařského vyšetření shledán schopným ke službě v aktivní záloze, je mu vystaven Posudek o zdravotní způsobilosti se závěrem způsobilý k činnosti v aktivní záloze.

Fyzická kondice se na rozdíl od uchazečů ke vstupu do profesionální armády nepřezkoumává.

Posudek o zdravotní způsobilosti je doručen také na KVV. Pokud je uchazeč způsobilý k zařazení do AZ, je krajským vojenským velitelstvím vystaveno Rozhodnutí o schopnosti vykonávat vojenskou činnou službu, podle § 5 branného zákona a zároveň je vyhověno jeho žádosti o dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti. Současně je s uchazečem podepsána „Dohoda o zařazení do aktivní zálohy“, jako základní dokument mezi krajským vojenským velitelstvím a uchazečem, respektive vojákem v aktivní záloze.

Dohoda o zařazení do AZ se zpracovává ve dvou výtiscích, kdy jeden výtisk je pro vojáka v AZ a druhý pro KVV k založení. Dohoda o zařazení do AZ se uzavírá na dobu tří let.

Jak již bylo několikrát uvedeno, působení v AZ je na bázi dobrovolnosti. Proto je možné Dohodu o zařazení do AZ kdykoli vypovědět a to oboustranně. Ze strany KVV je dohoda vypovídána nejčastěji z důvodu neplnění povinností vojáka v AZ, což znamená především dlouhodobou neúčast na vojenských cvičeních. Pokud chce od dohody odstoupit voják v AZ, je povinen na KVV doručit písemnou Žádost o zrušení dohody. Na základě tohoto zpracuje KVV dokument „Zrušení dohody o zařazení do AZ“ a jeden výtisk této dohody zašle vojákovi v AZ. Voják v AZ je po zrušení dohody povinen

⁵⁶ ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Výběr nového vojenského personálu*. Praha: AVIS, 2011, s. 3.

vrátit stanovenou vojenskou výstroj. Toto je povinen udělat každý voják v AZ, jemuž nějakým způsobem zanikla Dohoda o zařazení do AZ.

5 AKTIVNÍ ZÁLOHA Z POHLEDU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY

V předcházejících kapitolách se diplomová práce věnovala aktivní záloze především jako instituci. Působení v aktivní záloze ovšem není profesí nebo jiným zdrojem obživy, ale především volnočasovou aktivitou. Fakt, že se příslušníci aktivní zálohy dobrovolně rozhodli trávit svůj volný čas tímto způsobem, má pochopitelně dopad také na jejich rodiny, manželské či partnerské svazky.

5.1 Aktivní záloha a rodina

Ač dnešní svět poskytuje stále více možností, jak naložit se svým životem a rodinný život se může zdát být přežitkem, rodina i nadále zůstává základním bodem v životě člověka. V dnešní, stále se zrychlující době, je skutečností, že neustále ubývá času, který mohou lidé trávit se svými blízkými a ne zavření v kancelářích nebo továrních halách výkonem svého povolání. Zcela jistě by bylo proto správné, aby co nejvíce volného času trávili spolu se svojí rodinou. Ovšem příslušníci aktivní zálohy dobrovolně tráví velkou část svého volného času mimo rodinu, dokonce i mimo své bydliště na vojenských cvičeních. Je tedy legitimní se ptát, zdali může mít tento jejich koníček také nějaký pozitivní dopad na rodinný život.

Na tuto otázku zcela jistě nelze najít jednoznačnou odpověď. Vše záleží na konkrétní situaci každého jednotlivce, do jaké míry jeho rodina toleruje a podporuje nejenom koníček v podobě služby v aktivní záloze, ale každou volnočasovou aktivitu, která ukrajuje už tak vzácný čas, který je možno trávit s rodinou. Můžeme pouze uvést příklady, v čem může být služba státu, v tomto případě služba v aktivní záloze, přínosem pro rodiny aktivních záložáků.

„Rodina je malá, primární, neformální sociální skupina, kterou tvoří jedinci spojení pokrevními, manželskými a adoptivními vztahy. Je to specifická biosociální skupina, ve které se uskutečňují některé společensky i osobně potřebné činnosti a vztahy,

*kteřé nemohou v plné míře přebírat jiné instituce. Rodina je lidskému jedinci prvním přirozeným společenským prostředím, do něhož vstupuje na začátku své existence.*⁵⁷

V každé rodině je nezastupitelná osoba otce. Samotná žena není schopna plnohodnotně nahradit roli otce, stejně tak je tomu ale i naopak. Kromě dalšího, je otec pro svého potomka, především syna, vzorem. Zejména ve školním věku a v období pubescence má pro chlapce vzor otce obrovský význam. Otec dítě učí zastávat životní postoje, názory a určité hodnoty. Je mu vzorem také v oblasti vykonávání nejrůznějších činností, například také zálib.⁵⁸

Otec, jako příslušník aktivní zálohy, tak může být v očích syna vnímán jako voják, ochránce vlasti, svobody a míru. Může ho vnímat jako hrdinu, který je ochoten v krizové situaci udělat něco víc, než jiní otcové. Je vnímán jako osoba, která je svoji rodinu schopna ochránit. Muži mají své děti adekvátním způsobem bránit. Otec by měl reprezentovat sílu a ochranu. To, zda se této role zhostí, či ne, může mít pro jeho děti zásadní význam.⁵⁹ Otec jako voják, respektive příslušník aktivní zálohy, pokud se ke své roli postaví správným způsobem, může být v očích svého potomka větším vzorem, než jiní otcové pro své děti.

V době, kdy téměř polovina uzavřených manželství končí rozvodem, je důležité o tento svazek důsledně pečovat a rozvíjet ho. Důležité jsou společné zájmy a s tím související společné trávení volného času. Proto si musí každý, kdo chce vstoupit do aktivní zálohy, uvědomit, zdali i poté bude mít dostatek času, který může věnovat svému partnerovi a rodině.

Volný čas souvisí především s individuálními potřebami každého jednotlivce, s individuálními touhami, které má snahu naplňovat. Pro soulad v manželství je důležitý vzájemný respekt a to i v oblasti volného času, kdy by měl každý z partnerů brát ohled na zájmy toho druhého. Ideální je skloubit volný čas způsobem, kdy má každý dostatek prostoru sám pro sebe, ale také dost času na to, aby mohl dostatečně plnit svoji roli v rodině.

⁵⁷ KLAPILOVÁ, S., *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 1996, s. 24.

⁵⁸ VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie I: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2005, s. 24.

⁵⁹ BIDDULPH, S., *Mužství: Jak zvládat všechny mužské role*. Praha: Portál, 2007, s. 112.

Dle provedeného výzkumu v rámci této diplomové práce je pozitivní zjištění, že partneři respondentů souhlasí s jejich činností v aktivní záloze a jsou jim tak v tomto směru oporou. Žádný z respondentů také neuváděl, že by jeho činnost v rámci AZ byla případným důvodem k rozpadu partnerského vztahu.

5.2 Aktivní záloha a volný čas

„Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Můžeme ho charakterizovat také jako činnosti, do nichž člověk vstupuje s očekáváním, účastní se jich na základě svého svobodného rozhodnutí, a které mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.“⁶⁰

Zcela nepochybně všichni příslušníci AZ vstupovali do této jednotky dobrovolně a s očekáváním. Také můžeme říct, že působení v AZ jim přineslo řadu příjemných zážitků a spoustu dalších pozitiv.

Volnočasové aktivity zahrnují spektrum činností, které je možno rozdělit do sedmi skupin:

- Kulturní aktivity:
 - Sledování televize,
 - Návštěva divadel, koncertů, galerií, výstav.
- Sportovní aktivity,
- Sociální či společenské aktivity (posezení v kavárnách, návštěva plesů, návštěvy známých),
- Vzdělávací aktivity (sebevzdělávání, kroužky, veřejné přednášky),
- Veřejné aktivity (angažování se člověka ve veřejných záležitostech),
- Rekreační a cestovatelské aktivity,
- Hobby a manuální aktivity.⁶¹

⁶⁰ HOFBAUER, B., *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004, s. 13.

⁶¹ DUFFKOVÁ, J., URBAN, L., DUBSKÝ, J., *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 115.

Z pohledu tohoto dělení spadá činnost v aktivní záloze zcela jistě do kategorie veřejných aktivit. Příslušníci aktivních záloh totiž nevyjíždějí pouze na vojenská cvičení, ale účastní se také nejrůznějších setkání a slavností v rámci obcí v jejich regionu, prezentují svoji činnost na veřejnosti a v případě potřeby jsou připraveni být nápomocni při krizových situacích.

Působení v AZ je možno vnímat také jako sportovní aktivitu, především z hlediska fyzické náročnosti vojenského výcviku. Především v rámci absolvování kurzu základní přípravy si museli příslušníci AZ sáhnout často až na dno svých sil a náročnost tohoto výcviku byla pro ně velkou překážkou v rámci jejich působení v aktivní záloze.

Činnost v AZ je také určitým druhem vzdělávací aktivity. Během základní přípravy i dalších běžných vojenských cvičení, se příslušníci AZ neustále učí novým dovednostem. A to nejen dovednostem čistě vojenského charakteru, ale cvičí a zdokonalují se například také v poskytování první pomoci, v orientaci v terénu, získávají znalosti z humanitárního práva a pravidelně podstupují řidičskou přípravu. Působení v AZ tak není čistě jednostrannou zálibou, ale zahrnuje spektrum aktivit, které příslušníkům těchto jednotek poskytují cenné znalosti, dovednosti a návyky využitelné nejen ve vojenském, ale také v civilním životě.

Volnočasové aktivity by měly ideálně rozvíjet schopnost utvářet mezilidské vztahy a umění se v nich pohybovat. Každá volnočasová aktivita by ale měla být především psychickým odpočinkem od běžných starostí a povinností, jelikož je známé, že odpočinitý člověk podává lepší pracovní výkony a zároveň lépe ob stojí v mezilidských vztazích na pracovišti.

5.3 Uplatnění sociální pedagogiky v oblasti aktivní zálohy

Oblast aktivní zálohy, potažmo armády, pravděpodobně nepatří do primárních oblastí, kde by sociální pedagogika našla svoje uplatnění. Nicméně nelze ani říci, že by zde své uplatnění nenašla vůbec.

Záběr sociální pedagogiky je velmi široký a její uplatnění je možné v nejrůznějších oblastech lidské činnosti. Na vědomosti získané studiem sociální pedagogiky si každý

absolvent „nabaluje“ další potřebné vědomosti, které uplatní ve své vykonávané profesi. I nestor české sociální pedagogiky, profesor Kraus uvádí, že studium sociální pedagogiky by mělo být koncipováno jako kontinuální a celoživotní. Uvádí také potřebu dalšího vzdělávání formou specializačních kurzů, které by reflektovaly vždy současnou sociální realitu.⁶²

Uplatnění sociální pedagogiky v oblasti aktivní zálohy je také možno na základě širokého pojetí studijního oboru sociální pedagogika u nás, v České republice. Patrná je profilace především do dvou hlavních směrů: do oblasti preventivní a do oblasti terapeutické. Samotná realizace oboru probíhá také ve dvou základních koncepcích:

- 1. pojetí zdůrazňuje více preventivní oblast, zejména svým zaměřením do oblasti volného času,
- 2. pojetí zdůrazňuje více oblast sociálních deviací a práci s ohroženou či rizikovou populací.⁶³

Z pohledu sociální pedagogiky tak může být působení v aktivní záloze brána jako jedna z variant prospěšného a efektivního využívání volného času.

Z pohledu mého, jako člověka, který se pravidelně setkává se zájemci o působení v AZ, a zároveň člověka studujícího magisterský program sociální pedagogiky, mohu říct, že poznatky získané studiem sociální pedagogiky mohu uplatnit také ve své profesi. Především při vstupních pohovorech se zájemci o službu v AZ. Jako sociální pedagog bych měl být schopen komunikovat s lidmi nejrůznějších zájmů, profesí i vzdělání. Každému z uchazečů bych měl být schopen říct, zdali může činnost v AZ splnit jeho očekávání. Z pohledu vojáka jsem pak také schopen lépe odhadnout, zdali je konkrétní uchazeč vhodný pro činnost v AZ.

Lidé do aktivní zálohy vstupují mimo jiné proto, aby do svého života přinesli určitou změnu zavedeného stereotypu. Působení v AZ má pro ně být dalším naplněním,

⁶² KRAUS, B., *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008, s. 203.

⁶³ KNOTOVÁ, D., HLOUŠKOVÁ, L., *Sociální pedagogika jako obor studia na vysokých školách*. Brno: IMS, 2006, s. 73.

které jim schází a které jim například jejich profese neposkytuje. Činnost v AZ jim v tomto směru může pomoci. A já, jako sociální pedagog a zároveň jako voják z povolání, jsem jim schopen říci, zda je právě pro ně, z mého pohledu, tato alternativa volnočasové aktivity vhodná.

Aktivní záloha je možnost trávit volný čas netradičním způsobem. Není vhodná pro každého, především vzhledem k fyzické, psychické i časové náročnosti. Cvičení nejsou sice každý týden, dokonce ani každý měsíc, nicméně vojenské cvičení trvá několik dní v kuse. Není to jako jít si zahrát na jedno odpoledne fotbal. Každý, kdo má zájem vstoupit do aktivní zálohy, by si měl ujasnit, zdali je schopen akceptovat všechny aspekty služby v AZ. Pochopení a toleranci by měl najít také v rodině. Potom může být služba v AZ opravdu naplňujícím způsobem, jak využít svůj volný čas.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PRAKTICKÁ ČÁST

Pro praktickou část své diplomové práce jsem zvolil kvalitativní výzkum, především proto, abych měl možnost být s respondenty, příslušníky aktivní zálohy, v přímém kontaktu.

Kvalitativní výzkum je možno definovat například takto: „*Termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace.*“⁶⁴

6.1 Metody a cíle výzkumu a výběr respondentů

K výzkumnému šetření jsem použil hloubkový, polostrukturovaný rozhovor. „*Prostřednictvím hloubkového rozhovoru jsou zkoumáni členové určitého prostředí, určité specifické sociální skupiny s cílem získat stejné pochopení jednání událostí, jakým disponují členové dané skupiny.*“⁶⁵

Abych mohl co nejlépe interpretovat realitu příslušníků aktivní zálohy, zvolil jsem pro analýzu získaných výpovědí metodu otevřeného kódování s využitím techniky „vyložení karet“.

„*Otevřené kódování je část analýzy, která se zabývá označováním a kategorizací pojmů pomocí pečlivého studia údajů.*“⁶⁶

Technika „vyložení karet“ spočívá v tom, že kategorie vzniklé otevřeným kódováním jsou uspořádány do určitého obrazce, či linky a na základě tohoto uspořádání se provede sestavení textu tak, že je vlastně převyprávěním obsahu jednotlivých kategorií.

⁶⁴ STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J., *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert, 1999, s. 10.

⁶⁵ ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., a kol., *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007, s. 159.

⁶⁶ STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J., *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert, 1999, s. 43.

Do výsledné analýzy přitom nemusí vstoupit všechny vytvořené kategorie, ale například pouze ty, které se největší měrou vztahují k výzkumné otázce.⁶⁷

Výzkum byl proveden mezi příslušníky pěší roty AZ. Probíhal v době konání jejich cvičení nebo při jejich návštěvě KVV. Rozhovory byly vedeny individuálně, s každým respondentem zvlášť, aby případné odpovědi nebyly zkresleny názory dalších respondentů. Tento způsob vedení rozhovoru byl časově náročný, ale v rámci provádění výzkumu jsem mohl respondentům dostatečně vysvětlit způsob, formu i účel našeho rozhovoru a případně jim dovysvětlit nejasnosti. Oproti například dotazníkovému šetření jsem měl jistotu, že na otázky odpovídají osoby, od kterých bylo cílem získat informace a nedošlo tak ke zkreslení údajů. Výzkum probíhal v období od května 2014 do prosince 2014. Celkem se výzkumného šetření účastnilo 8 respondentů. Rozhovory jsem zaznamenával elektronicky, formou doslovného přepisování do počítače. Přepis rozhovoru jednoho z respondentů je přílohou diplomové práce. Provedení doslovných přepisů rozhovorů bylo uskutečněno se souhlasem všech respondentů.

Při volbě respondentů jsem se řídil následujícími kritérii:

- **Všichni respondenti jsou příslušníci AZ**

Nebylo mým cílem získávat informace od bývalých příslušníků AZ, kde by mohlo dojít ke zkreslení jejich odpovědí z důvodu např. vypovězení smlouvy ze strany armády, kde by odpovědi neměly dostatečně vypovídající hodnotu vzhledem k jejich malé a již neaktuální zkušenosti s působením v AZ.

- **Všichni respondenti se rozhovoru zúčastní dobrovolně**

Rozhovor pro příslušníky AZ nebyl nastaven jako součást jejich denního zaměstnání nebo jako povinnost. Účast ve výzkumném šetření byla dobrovolná.

- **Všichni respondenti jsou příslušníci stejné jednotky AZ**

Respondenty ze stejné jednotky AZ jsem zvolil především proto, abych získal odpovědi od osob, které se v rámci svého působení v jednotce AZ pohybují ve stejném prostředí a jsou na ně kladeny stejné nároky. Odpovědi od příslušníků

⁶⁷ ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K., a kol., *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007, s. 226.

AZ z různých jednotek, by mohly být zkresleny různými podmínkami v jejich jednotkách.

- **Všem respondentům byla zajištěna anonymita**

Všechny respondenty jsem ujistil o tom, že náš rozhovor a závěry z něj nebudou spojovány s konkrétním jménem daného příslušníka AZ. Pro můj výzkum bylo žádoucí, aby respondenti odpovídali bez jakýchkoli obav z možných následků v rámci jejich jednotky AZ.

- **Všichni respondenti jsou řadovými příslušníky roty AZ**

Respondenty jsem vybral z řadových příslušníků pěší roty AZ a záměrně jsem pominul členy velitelského sboru pěší roty, jelikož se často jedná o bývalé vojáky z povolání a tento fakt by se mohl promítnout do jejich odpovědí.

Výše uvedená kritéria ovlivnila můj výběr a rozhovory byly vedeny celkem s osmi respondenty – příslušníky Pěší roty AZ.

- **Respondent č. 1**

Muž, 36 let, v AZ slouží od roku 2011. Vykonal vojenskou základní službu. Vystudoval střední odborné učiliště, obor truhlář. Vyučenému oboru se věnuje také profesně jako OSVČ. Je poprvé ženatý, má dvě děti, 7 a 3 roky. Se svojí rodinou žije v rodinném domě v malé obci na Břeclavsku. Rozhovor s ním proběhl v rámci víkendového vojenského cvičení, v době osobního volna, v areálu kasáren.

- **Respondent č. 2**

Muž, 28 let, v AZ slouží od roku 2014. Vojenskou základní službu nekonal, absolvoval základní kurz pro AZ. Je svobodný, bezdětný. Žije v panelovém domě v Brně spolu s rodiči. Vystudoval gymnázium, v současné době pracuje jako obchodní zástupce. Rozhovor s ním proběhl rovněž v rámci víkendového vojenského cvičení, v době osobního volna, v areálu kasáren.

- **Respondent č. 3**

Muž, 43 let, v AZ slouží od roku 2009. Vykonal vojenskou základní službu.

Je ženatý, má jedno dítě ve věku 18 let. Žije v panelovém domě s manželkou a dítětem. Vystudoval střední průmyslovou školu, v současné době pracuje jako vedoucí skladu. Rozhovor s ním proběhl v rámci jeho návštěvy KVV v kanceláři pro komunikaci s veřejností.

- **Respondent č. 4**

Muž, 26 let, v AZ slouží od roku 2013. Vojenskou základní službu nekonal, absolvoval základní kurz pro AZ. Je svobodný, bezdětný. S kamarádem žije v pronajatém bytě na Brněnsku. Je vyučený automechanik, vyučenému oboru se věnuje také profesně. Rozhovor s ním proběhl v rámci týdenního vojenského cvičení, v době osobního volna, v ubytovacím prostoru jednotky.

- **Respondent č. 5**

Muž, 51 let, v AZ slouží od roku 2009. Vykonal vojenskou základní službu. Je ženatý, má tři děti ve věku 29, 26 a 24 let, které jsou již osamostatněné. Žije pouze s manželkou v rodinném domě na Brněnsku. Je vyučený elektrikář, v současné době se živí jako řidič autobusu. Rozhovor s ním proběhl v rámci jeho návštěvy KVV v kanceláři pro komunikaci s veřejností.

- **Respondent č. 6**

Muž, 31 let, v AZ slouží od roku 2012. Je rozvedený, bezdětný. Po rozvodu žije se svými rodiči v rodinném domku na Znojemsku. Je vyučený zedník, v současné době je v evidenci Úřadu práce. Vojenskou základní službu nekonal, absolvoval základní kurz pro AZ. Rozhovor s ním proběhl v rámci víkendového vojenského cvičení, v době osobního volna, v ubytovacím prostoru jednotky.

- **Respondent č. 7**

Muž, 38 let, v AZ slouží od roku 2010. Vojenskou základní službu nekonal, absolvoval základní kurz pro AZ. Je rozvedený, má dvě děti 10 a 7 let, které žijí s matkou. Žije sám v pronajatém bytě v Brně. Je vyučený zámečnický, v současné době pracuje jako dělník montáže v soukromé firmě. Rozhovor s ním proběhl v rámci týdenního vojenského cvičení, v době osobního volna, v ubytovacím prostoru jednotky.

- **Respondent č. 8**

Muž, 46 let, v AZ slouží od roku 2010. Vykonal vojenskou základní službu. Je podruhé ženatý, má dítě z prvního manželství ve věku 23 let. Žije se svojí manželkou v rodinném domě na Znojemsku. Je vyučený opravář zemědělských strojů, v současné době je OSVČ v oboru opravy automobilů. Rozhovor s ním proběhl v rámci týdenního vojenského cvičení, v době osobního volna, v ubytovacím prostoru jednotky.

Cíl výzkumu jsem formuloval do hlavní výzkumné otázky a to: *Jaké jsou hlavní motivační faktory vedoucí příslušníky AZ k jejich vstupu do tohoto druhu zálohy ozbrojených sil?*

Tuto hlavní výzkumnou otázku rozvádím dalšími dílčími výzkumnými otázkami:

- *Jaká je podpora rodiny při rozhodnutí vstoupit do AZ a její podpora v současnosti?*
- *Jaké jsou největší překážky spojené s působením v AZ?*
- *Jak se vojáci v záloze dívají na užitečnost jednotek AZ?*
- *Do jaké míry jsou naplněna očekávání příslušníků AZ od jejich působení v jednotce AZ?*

Dílčí výzkumné otázky vyplývají ze snahy zjistit co nejvíce o vnímání služby v AZ samotnými vojáky v záloze, jelikož kvalitativní výzkum nemá za cíl zjistit obecné statistické informace, ale postoje a názory samotných respondentů. Mezi příslušníky AZ se dlouhodobě pohybují, a proto vím, jaké okolnosti jejich služby jsou častým tématem debat, které vedou mezi sebou, případně s příslušníky KVV. Bylo tedy mým cílem znát jejich názory i na tyto oblasti.

Samotným rozhovorům předcházela příprava okruhů rozhovoru, tvorba otázek s ohledem na to, co bylo mým cílem zjistit. Každého respondenta jsem nejprve informoval o tom, proč chci rozhovor s ním uskutečnit, co je jeho cílem a ujistil jsem ho o tom, že rozhovor i jeho závěry budou anonymní. Následně jsme se dohodli na konkrétním čase uskutečnění rozhovoru.

Před zahájením rozhovoru jsem chtěl navodit především klidnou atmosféru, aby z respondentů opadly případné zábrany a nedůvěra. Úvod rozhovoru byl věnován základním otázkám na jejich věk, dobu působení v AZ, absolvování či neabsolvování vojenské základní služby, na jejich rodinnou situaci. Následné otázky vycházely ze stanoveného obsahu rozhovoru, řazeny byly tak, aby na sebe navazovala jednotlivá témata a aby nevybočovaly z okruhů, ke kterým se vázaly cíle mého výzkumu. Všem respondentům byly položeny stejné otázky, ovšem v různém pořadí dle vývoje rozhovoru. Nikomu nebylo třeba otázky blíže dovysvětlit. U všech otázek byl dán respondentům dostatečný prostor k jejich vyjádření, rozsah odpovědí nebyl limitován. Některé z odpovědí byly obsáhlejší než jiné, především vzhledem k tomu, jak dané téma považovali respondenti za důležité. Při rozhovoru jsem nijak nevyjadřoval svoje názory, snažil jsem se především nechat respondenty dostatečně vyjádřit jejich názor.

6.2 Analýza a vyhodnocení výzkumu

V této podkapitole se budu věnovat analýze dat získaných z jednotlivých uskutečněných rozhovorů dle stanovených dílčích výzkumných otázek.

Podpora rodiny při rozhodnutí vstoupit do AZ a její podpora v současnosti

Podpora rodiny je bezesporu důležitá nejen v oblasti práce nebo volného času, ale celkově pro spokojený život. Proto i mě v rámci výzkumu zajímalo, jaké mají příslušníci AZ rodinné zázemí, především v souvislosti s jejich působením v AZ. Při rozhovoru s respondenty se neobjevil nikdo, kdo by uvedl, že podporu ze strany rodiny nemá, případně by uvedl nějaké jiné problémy. Rozvedení respondenti uvedli, že jejich rozvod se službou v AZ nesoúvisel, jelikož v době ukončení manželství ještě nebyli příslušníky AZ.

Jak zareagovala Vaše rodina, když jste řekl, že máte zájem vstoupit do AZ?

„Manželka mě stoprocentně podpořila, protože vždycky věděla, že mě práce v armádě lákala.“ (respondent 1)

„Vzhledem k tomu, že manželku ani přítelkyni nemám, nemusel jsem se s tím nikomu svěřovat. Jen našim a ti už mi do věcí nemluví.“ (respondent 2)

„Manželka to vzala super..teda napřed se zeptala, co to jako obnáší časově a tak, ale nebránila mi v tom.“ (respondent 3)

„S rodičema nežiju, nikoho stálýho nemám, takže v tomhle problém nebyl.“ (respondent 4)

„Děti už jsme v té době měli velký, žádnýho jinýho konička vlastně nemám a manželka je tolerantní, takže jí to nevadilo.“ (respondent 5)

„Manželka se se mnou rozvedla docela dlouho předtím, než jsem do AZ šel. Vlastně jsem tam vstoupil proto, abych našel nějakou náplň života.“ (respondent 6)

„U mě neměl kdo nějak reagovat, takže bez problému.“ (respondent 7)

„No žena ví, že je AZ takovej můj relax. V podnikání se musím dost otáčet, abych se uživil, takže ty akce s klukama z AZ jsou taková moje odměna.“ (respondent 8)

Zajímá se vaše rodina o to, co zažíváte během cvičení AZ?

„Manželka se zajímá, co jsme všechno dělali, co jsme zažili. Starší syn už je ve věku, kdy je hodně zvědavý, všechno ho zajímá a na všechno se ptá. A uniformy a vojáci se mu samozřejmě líbí.“ (respondent 1)

„Táta se zajímá, co se od časů, kdy byl na vojně, změnilo. Máma zase o to, jestli se o nás dobře starají.“ (respondent 2)

„Rodina se určitě zajímá, přeci jen nikdo z rodiny v armádě nikdy nebyl. Jen teda na vojně. Dcera je skoro dospělá, ta to moc neprožívá. Ale manželka se vždycky ptá, i když často nemá ani tušení, o čem že to mluvím.“ (respondent 3)

„Kamarádi se ptají, sem tam i naši, hlavně po větších cvičeních.“ (respondent 4)

„Manželka mi v tomhle fandí, takže se zajímá a vyptává se. Děti se taky občas zeptají, když dojedou. Ale už to dělám docela dlouho, takže to všichni berou tak nějak automaticky.“ (respondent 5)

„Mojí rodiče se ptají, když se vrátím ze cvičení. Kamarádi u nás na vesnici jsou taky zvědaví. Celkem si myslím, že to vojenství lidi zajímá.“ (respondent 6)

„Bohužel jen kolegové ve firmě se občas zeptají.“ (respondent 7)

„Žena je takovej antivojenskej typ, takže ta to moc neřeší, ale vždycky se zeptá, co jsme dělali a tak.“ (respondent 8)

Jak vnímá rodina Vaši nepřítomnost, když jste na vojenských cvičeních?

„Tak býváme pryč maximálně týden, to se prý dá beze mě vydržet.“ (respondent 1)

„My už jsme s manželkou spoustu let, takže těch pár dní bez sebe vydržíme. Jedině, když se cvičení krylo s nějakou rodinnou akcí, tak byl problém. Ale vždycky jsme to nakonec nějak skloubili.“ (respondent 3)

„Po těch letech manželství to žena vnímá jako příjemný zpestření našeho společného života.“ (respondent 5)

„Já bývám často pryč i normálně, takže moje cvičení s vojákama pro ni nejsou nic výjimečného. Snažím se jí pak ten čas, kdy jsem pryč, samozřejmě nějak vynahradiť. Vezmu ji v létě na dlouhou hezkou dovolenou a sem tam si uděláme volnej víkend někde pryč.“ (respondent 8)

Odpovědi respondentů, kteří žijí sami, nebo s rodiči záměrně neuvádím, jelikož nemají potřebnou vypovídající hodnotu.

Jak je patrné z uvedených odpovědí, rodinné zázemí je u dotazovaných příslušníků AZ velmi dobré. Rodiny je podpořily jak při volbě vstoupit do AZ, tak i při samotné činnosti v této dobrovolné záloze. Tolerují jejich nepřítomnost v době vojenských cvičení a jsou jim tak v tomto směru oporou. Zajímají se také o jejich činnosti během vojenských cvičení. Pro samotné vojáky v záloze je zcela jistě důležitá podpora, která se jim dostává od jejich rodin. Bez ní by především jejich účast na vojenských cvičeních byla jen těžko možná a navíc by byla jejich motivace dále působit v AZ značně snížena.

Největší překážky spojené s působením v AZ

Otázky zjišťují, co je pro respondenty v souvislosti s jejich službou v AZ problematické, co vnímají jako negativum na službě v AZ, případně co by rádi změnili.

Co vás nejvíce překvapilo nebo zaskočilo během Vašeho působení v AZ? Myslím spíš negativně překvapilo?

„Překvapila mě spousta věcí, přeci jen od základní služby se to dost liší. Asi nejvíc mě zaskočilo, že máme docela málo cvičení. Jen jedno velký na týden a potom pár víkendů. Myslel jsem, že se cvičí víc. Ale zas během cvičení to není sranda, někdy je to dost náročný. Ale zvládl bych tak aspoň o tři cvičení ročně víc.“ (respondent 1)

„Pro mě to celý byla jedna velká neznámá, přeci jen jsem nebyl ani na vojně. Takže překvapení pro mě bylo dost. Ale nejvíc mě zaskočila ta základní příprava, to byl mazec. Instruktoři byli pěkně vostří, hodně kluků to radši vzdalo. Ale zase nás připravili na ty cvičení, který máme teď s jednotkou. To už je oproti tomu pohoda.“ (respondent 2)

„Čekal jsem víc střelb, zacházení s technikou. Toho si moc neužijeme, aspoň pro mě. Ale jinak na cvičeních dobrý, něco nového to přeci jenom bylo oproti vojně. Ale jak říkám, myslel jsem, že budeme víc zacházet se zbraní.“ (respondent 3)

„Jsem v AZ relativně chvíli, takže ještě těžko soudit. Zatím mně nic nějak nevadí nebo tak. Jen teda základní příprava byla těžká, ale to jsem čekal, co mi říkal kámoš, který to absolvoval dřív. Ale jako armáda mě baví, takže jsem si to spíš užíval.“ (respondent 4)

„Mě teda dost překvapil ten proces ve vojenský nemocnici. Čekal jsem jen nějaký formální vyšetření, ale projeli nám celý tělo. I to psychologický vyšetření bylo dlouhý. Skoro si myslím, že pro nás, jako nevojáky, to bylo až moc zdlouhavý a zbytečný.“ (respondent 5)

„No nejhorší je začátek, to určitě. Napřed ta nemocnice, to byl děs. Já měl původně modrou knížku, do AZ jsem teda prošel, ale až napodruhý. No a pak základní příprava, to bylo druhý terno. Fakt jsem myslel, že s tím praštím. Ale chtěl jsem to dokázat a nakonec se to povedlo. Po tom už mi přišlo všechno na pohodu.“ (respondent 6)

„Já jako starej chlap jsem měl co dělat v tom Výškově na výcviku, na tom základním. Jako základní mi to teda nepřišlo, valili to na nás šíleně. Ale jako instruktoři fakt uměli a byli to fakt profici. Jenže pro nás jako záložáky to snad bylo až moc. To mě asi nejvíc zatím dostalo.“ (respondent 7)

„Já jsem zvyklý asi na cokoliv, mě nějak nic nepřekvapilo. Ta armáda je takovej jiný svět, než v civilu, jiný systém. Ale s tím jsem počítal a tak mě to ani nepřekvapilo.“ (respondent 8)

Odpovědi jednoznačně dokládají především náročnost základní přípravy pro příslušníky AZ, kteří neabsolvovali základní vojenskou službu. Toto se objevilo u odpovědí všech respondentů, kteří museli základní přípravu absolvovat. Základní příprava je pro AZ pouze šestitýdenní, pro nové vojáky z povolání trvá tři měsíce. V tomto krátkém čase proto musí příslušníci AZ získat návyky alespoň základních dovedností, které si musí osvojit každý příslušník ozbrojených sil. Příprava probíhá formou intenzivního výcviku a ne každý se dokáže srovnat s kladenými nároky. Spolu s vyšetřením ve vojenské nemocnici je základní příprava největším sítlem uchazečů.

Vyšetření ve vojenské nemocnici je opravdu velice obsáhlé. Nároky na příslušníky AZ jsou mírně zmenšené oproti vojákům z povolání, i tak je ale požadován velmi dobrý zdravotní stav.

Co nejvíce postrádáte na službě v AZ?

„Já asi právě víc cvičení. Ale jinak si nemůžu na nic stěžovat.“ (respondent 1)

„Libilo by se mi mít výcviky spolu s profíkama. Párkrát jsme měli možnost vidět kluky z Bučovic a je to přeci jen jiný kafe.“ (respondent 2)

„Ty střelby, cvičení s vojenskou technikou. Chtěl bych poznat novinky, jako Pandury, Iveca a tak.“ (respondent 3)

„Mně to asi zatím docela vyhovuje. Uvidím časem, jestli mi bude něco chybět nebo tak.“ (respondent 4)

„Já už jsem starší pán, takže na nějaký akční výcviky už přeci jen nejsem, takže v tom mi nechybí nic. Možná snad jen víc nějakých besed nebo přednášek ze strany profesionálních vojáků, abychom se od nich dozvěděli nějaké novinky v armádě.“ (respondent 5)

„Já myslím, že vzhledem k tomu, že jsme jen záložáci, je to nastavený docela dobře. Přeci jen jsme rezerva, ne profíci, takže z tohoto pohledu mi to vyhovuje.“ (respondent 6)

„Někteří kluci brblají, že by chtěli akčnější výcvik, ale mně se to líbí. Jsme dobrovolníci, je jasné, že z nás nebudou dělat nějaký ramba. Jsem rád, že nás neberou v armádě jako přítěž a můžeme cvičit pod vedením dobrých instruktorů.“ (respondent 7)

„Vždycky je co zlepšovat, ale když vidím, jaký směšný peníze posílají na výcvik i profiků, tak my můžeme být rádi za to, co máme.“ (respondent 8)

Uvedené odpovědi poukazují na rezervy ve výcviku, případně by ho respondenti rádi obohatili a zpestřili. Obsah výcviku je však stanoven vojenskými předpisy Org-8-3 a Zákl-3. Není tedy možno, aby si každá jednotka stanovila, co bude nebo nebude cvičit. Určitý prostor pro stanovení obsahu výcviku tu je, nicméně je nutno dodržet rámcově stanovená témata výcviku. Navíc záloha ozbrojených sil nemůže mít stejnou náplň výcviku, jako profesionální vojáci, jelikož jejich poslání a úkoly jsou také rozdílné.

Jak se k vašemu působení v AZ staví zaměstnavatel?

„Jsem svým pánem, takže v tomhle problému nemám. Ale slyšel jsem od hodně kluků, že s tím měli problémy.“ (respondent 1)

„No já pracuji jako obchodní zástupce, takže si jedu spíš sám na sebe. Zatím s tím můj šéf problém neměl. Na velký cvičení si ale beru i nějaký den dovolený. Ale to spíš kvůli sobě, než že bych musel kvůli šéfovi.“ (respondent 2)

„Tak to byl zezáčátku docela problém. Mýmu vedoucímu se to vůbec nelíbilo a uvolňovat mě vůbec nechtěl. Párkrát jsem si vzal na cvičení dovolenou, ale stejně mi dával dost najevo, že se mu moje neúčast nelíbí. Vyřešilo se to tak, že jsem dostal jinou pracovní nabídku a dal výpověď. V současné práci už je to bez problémů, hned na začátku jsem řekl, že jsem v AZ. Svoji práci si vždycky snažím udělat, o víkendů do práce nechodím. Takže jedině to velký týdenní cvičení vždycky nějak domluvíme s dalšíma chlapama v práci. Vychází mi vstřícně.“ (respondent 3)

„Víkendový cvičení problém nejsou, to je v pohodě. A na to jedno týdenní si beru radši dovolenou., Ani jsem se šéfa neptal, jestli by mě pustil, což teda musí. Ale jsem docela mládež, praxe moc nemám, takže nechci riskovat nějaký problémy v práci.“ (respondent 4)

„Šéf mi vychází vstříc, je to bývalý voják, takže to chápe. Prostě na tu dobu, kdy máme cvičení, vyplánuje jiný řidiče. Já si to ale zas vždycky najezdím, a když je potřeba, tak zaskakuju za ostatní šoféry, takže si vzájemně vyjdeme vstříc. Co někdy slyším od jiných kluků, nemají to tak snadný jako já. Kluci, co už u nás nejsou, kolikrát odešli právě kvůli práci.“ (respondent 5)

„Teď jsem na pracáku, takže to nemusím řešit. Ale v minulé práci to mistr vůbec nebral, dělal mi problémy. Poprvé jsem si vzal na cvičení dovolenou, pak už jsem mu řekl, že mě pustit prostě musí. Pustil mě, ale těch keců okolo. No ale pak do měsíce stejně firma zkrachovala, takže se to vyřešilo samo. Potom jsem dělal jen nárazovky, takže mi to do cvičení nezasahovalo. Ale s tím mistrem to bylo docela vostrý, ten po mě fakt šel.“ (respondent 6)

„Musím říct, že firma, kde pracuju, s tím problémy nemá. Jsme docela velké podnik a sešli jsme se tam takhle tři záložáci. Asi je to tím, že jsme americké podnik a tam se na to prostě dívají jinak. Je to fajn, když vám v tomhle nikdo neháže klacky pod nohy.“ (respondent 7)

„Výhoda mého podnikání je to, že si ten čas na cvičení prostě můžu udělat.“ (respondent 8)

Neochota zaměstnavatelů uvolňovat příslušníky AZ na vojenská cvičení není žádným tajemstvím. Zákoník práce jasně stanoví, že zaměstnavatel vojáka v záloze na cvičení uvolnit musí, realita je ovšem jiná. To se projevilo i v odpovědích respondentů. Často si raději berou dovolenou, aby se do problémů vůbec nedostali. Nežádka se také stává, že vojáci v AZ buď odejdou ze zaměstnání, ale častěji samozřejmě ukončí svoji činnost v AZ. Zahraniční firmy bývají v tomto směru ochotnější, záleží především na firemní kultuře a na tom, jaké postavení mají zálohy v té dané zemi. Samostatnou kapitolou jsou OSVČ, kteří si volno mohou více přizpůsobit. Jak jsem uvedl také v teoretické části své diplomové práce, otázka zaměstnavatelů si rozhodně žádá řešení, které by situaci zaměstnaným vojákům v AZ ulehčilo situaci.

Jak vnímáte postavení jednotek AZ v rámci ozbrojených sil?

„Jsme malá země, máme malou armádu, a tak je potřeba, abysme byli i my, aktivní záložáci. Jsme prostě další složka, vedle profi armády.“ (respondent 1)

„Nejsme sice profíci, ale taky jsme důležití. Kdybychom nebyli, určitě by AZ nevznikly a nerozvíjely se.“ (respondent 2)

„Tak určitě mají AZ svůj význam a uplatnění. Nejen naše armáda je má, ale i další, takže to má určitě něco do sebe.“ (respondent 3)

„Já to beru tak, že AZ jsou součást armády. Ne tak důležitá jako profí vojáci, ale důležitý jsou.“ (respondent 4)

„Profesionální armáda je podle mě dobrá věc, dělají to kluci, kteří to dělat chtějí. Jsou fakt dobře vycvičení, klobouk dolů před nima. Ale kdyby se něco stalo a armáda musela do boje, je jich přeci jen docela málo. A proto jsme tu my, abychom mohli pomoci. Tak to beru já, jsme sice až ti druzí, ale ti jsou taky potřeba.“ (respondent 5)

„Jak říkám, jsme rezerva, ne profíci, ale za ty roky jsme si nějaký postavení vybudovali. Je jasný, že AZ smysl mají a lidi to tak podle mě berou.“ (respondent 6)

„Postavení odpovídá tomu, proč AZ jsou. Jsme až ti další. Ale s tím do toho každéj musel jít a každéj to tak musí brát. Nemůžeme být narovno profíkům, ale určitě na tom nejsme nějak špatně.“ (respondent 7)

„Na ministerstvu, generálním štábu i celkově v armádě podle mě ví, že máme svůj smysl a že bysme plnili to, co by po nás chtěli. Postavení myslím, že nemáme špatný.“ (respondent 8)

Respondenti poměrně shodně uvádějí, že postavení jednotek AZ odpovídá jejich účelu i stanoveným úkolům. Necítí se být na okraji zájmu, vnímají se jako potřebná součást ozbrojených sil České republiky.

Jak si myslíte, že se na vás dívají profesionální vojáci?

„Tak určitě nás neberou jako rovný v rámci armády, to je takový to ego. Ale zase jsem se nesetkal s tím, že by nás nějak zesměšňovali nebo tak.“ (respondent 1)

„S vojákama, který jsem měl možnost zatím potkat, problém nikdy nebyl. Neměl jsem pocit, že by se na nás dívali skrz prsty.“ (respondent 2)

„My těch vojáků zas tolik nepotkáme, jen lidi z KVV a nebo pár instruktorů. Zatím jsem s nima nikdy problém neměl, nebo jsem se mezi nima necítil nějak méněcenený nebo tak něco. Ale asi nás neberou úplně jako kolegy, pořád jsme zálohy, takže pro ně civilové.“
(respondent 3)

„Během toho kurzu základní přípravy jsem cítil, že pro instruktory nejsme vojáci, ale prostě civilové, co si chtějí hrát na vojáky. Ale co jsem slyšel, chovají se tak prý i k nováčkům, co jdou do armády. Jinak jsem s nikým problém neměl.“ (respondent 4)

„Za mých mladých let na vojně to bylo drsný, lampasáci nám dávali co proto. Dneska už je to jiný, vůči nám záložákům se vždycky chovali profíci dobře. Určitě se na nás dívají jinak, než na další profesionály, ale to je vcelku jasný.“ (respondent 5)

„Ve Vyškově se na nás skrz prsty trochu koukali. Když jsme šli na jídlo, tak ty pohledy ostatních lidí, jako vojáků z povolání byly takový všelijaký. Necítil jsem se úplně dobře. Ale jak se o aktivních zálohách teď všude mluví a jsme víc na očích, tak si myslím, že se to zlepšuje.“ (respondent 6)

„Já se necítím být ani stejně, jako profi voják, je mi jasný, že jsme v té hierarchii někde jinde. Nikdy jsem neslyšel nějaký posměšky nebo něco takovýho, ale že by nás profíci plácali po ramenou a kámošili se s náma, tak to taky ne.“ (respondent 7)

„Lidi na KVV jsou v pohodě a instruktoři, když máme výcvik, tak taky. Takže problém v tom nějaké nevidím. Vždycky je to asi o lidech, nedá se nějak paušálně říct, že by nás profíci měli nebo neměli rádi.“ (respondent 8)

Respondenti uvádějí, že během své služby nezaznamenali výhrady či kritiku ze strany vojáků z povolání. Pouze dva respondenti, kteří absolvovali základní přípravu, pociťovali jisté negativní postoje ze strany instruktorů, případně dalších vojáků z vyškovské posádky. Nejde ovšem zcela jednoznačně říct, že to bylo z důvodu jejich příslušnosti k AZ, jelikož specifíkem vyškovské posádky je velký pohyb frekventantů nejen z kurzů základních příprav pro AZ, ale také z kurzů pro nové vojáky z povolání, případně kurzů pro civilní zaměstnance tisku, ministerstev a podobně.

Jak vnímáte atmosféru ve vaší jednotce AZ?

„Atmosféra je dobrá. I když je v jednotce vcelku častá výměna lidí, tak takový to zdravý jádro zůstává stejný a určitě se dá říct, že jsme kamarádi.“ (respondent 1)

„Co zatím můžu soudit, tak je to v jednotce fajn. Starší kluci berou i nás mladý, jsme prostě jeden tým. Bylo by blbý, kdybysme se nemuseli mezi sebou. Všichni jsme tam proto, že nás to baví, takže v tomhle je to fajn.“ (respondent 2)

„Už jsem v AZ pět let, takže mně atmosféra vyhovuje. Kdyby ne, tak bych to zabalil. Nemělo by cenu být někde, kde vám to vadí a štvě vás to. Jsme docela dobrou kolektiv, nikdo tam ze sebe nedělá nějakýho mistra světa. To by ani mezi náma neobstál.“ (respondent 3)

„Já jsem mezi klukama zobák, ale i tak nemám pocit, že by mě nebrali. V jednotce se mi líbí, docela to splnilo moje očekávání. Jsme tam lidi podobného ražení, nikdo tam není nějak mimo nebo že by ho kolektiv nebral.“ (respondent 4)

„Za ty roky se v naší jednotce vystříдалo už dost lidí, ale co se nemění, je právě ta dobrá parta. S klukama si vždycky užijeme spousta srandy, když je potřeba máknout, tak do toho jdou všichni. To se mi líbí, nikdo tam není jako na dovolený, ale plní si to, co má. Atmosféra je prostě dobrá.“ (respondent 5)

„V naší jednotce to je v pohodě. Nikdo neprudí, nedělá ze sebe něco víc, takže myslím, že není důvod k nějakým problémům.“ (respondent 6)

„Dobrá parta je na AZ asi to nejlepší. Aspoň teda pro mě. S klukama vycházíme všichni dobře, vždycky se těším na další cvičení. Je to samozřejmě náročný, ale ta sranda a zážitky stojí za to.“ (respondent 7)

„Kolektiv je základ AZ. Člověk musí být týmovej hráč, nějaký individualisti by asi neobstáli. Ale z naší jednotky mám v tomhle dobrou pocit, jsou tam fajn kluci. Nikdo se nějak nestrání, takoví lidi dlouho nevydrží a vždycky skončí. Ne, že bysme je nechtěli, ale sami pochopí, že ta parta jim třeba nesedí a tak odejdou. Atmosféra ale byla vždycky dobrá, v tom nebyl nikdy problém, co aspoň já vím.“ (respondent 8)

Atmosféru v jednotce vnímají respondenti jako dobrou, jsou s ní spokojeni. Zcela nepochybně je atmosféra v jednotce klíčovým prvkem v dalším setrvání vojáků v AZ. Věnují činnosti v jednotce AZ svůj volný čas a za to chtějí, aby se v ní taky dobře cítili.

Co si myslíte o materiálním a dalším logistickém zabezpečení jednotek AZ?

„Tak určitě bysme mohli na tom být líp hlavně s výstrojí. Té není nikdy dost a chtělo by to aspoň častější obměnu těch výstrojních součástek. Jinak si nestěžuju, během cvičení máme všechno, co potřebujeme.“ (respondent 1)

„Čekal jsem, že dostaneme víc výstroje. Výstroj nějakou máme, ale přilby a věci na výcvik dostaneme vždycky jen cvičení. Ale asi je toho prostě málo a nemůžou nám to dát napořád. Ostatní věci podle mě fungují, jídlo na cvičení je super, proplácení náhrad taky vždycky včas, takže myslím, že dobrý.“ (respondent 2)

„No tak výstroj je věčný téma, tam jsou určitě rezervy. Ale co vím, tak vojáci z povolání na tom v tomhle směru nejsou taky zrovna dobře. Maskáčů je málo a obměna by měla být častější. Přeci jen v tom trávíme celý čas během výcviku. Člověk se o to prostě musí dobře starat, protože nový maskáče jen tak nedostane. Anebo sáhnout do vlastní kapsy. Ale jak říkám, ten výstrojný systém je prostě špatnej celkově. Ostatní věci nevidím problém, během výcviku mi nic dalšího nechybí.“ (respondent 3)

„Úplně jsem do toho ještě nepronikl, ale každé by chtěl víc maskáčů a kanad, to je jasné. O tom vám svý řekne asi každé. Na nic dalšího jsem zatím nenarazil.“ (respondent 4)

„Pro nás asi logistika rovná se hlavně výstroj. O tom se bavíme pořád, to nám chybí nejvíc. Ale to už je letitej problém, snaží se to řešit různě. Lidi z KVV, který se o nás starají, to samozřejmě nemůžou dobře ovlivnit, to je centrální věc a problém. A my jsme navíc jen zálohy, takže vždycky budeme až za vojákama. To je pochopitelný. Zlepšit by se to ale mělo. Já mám i nějaký svý věci, ale určitě to není řešení, koupit si to za svý. Tak to je hlavní problém, všechno ostatní v rámci možností funguje.“ (respondent 5)

„Pokud se na to člověk podívá normálně, tak si nemůžu stěžovat. Výstroje je málo, ale dá se s tím vydržet. Ono pokud to člověk používá jen na cvičení a ne i doma do lesa

nebo na ryby, tak mu to vydrží. I vojáci z povolání nemají výstroje zrovna dostatek, takže je logický, že my nemůžeme mít patery maskáče, jak by někdo chtěl.“ (respondent 6)

„Já smekám před tím, jaký servis máme během výcviků. V tomhle je o nás fakt dobře postaraný. Určitě s tím má hodně lidí spoustu práce, to všechno zajistit. Ubytování, jídlo, munice, prostě všechno máme. Výstroj je slabší, ale s tím asi nic moc nenaděláme. Musíme se zařídit podle toho, co je.“ (respondent 7)

„Z vlastní práce vím, že logistika je základ všeho. A podle mě se s tím lidi z KVV, co nás mají na starosti, perou dobře. Spousta věcí je nastavená shora, ale co může KVV ovlivnit, to vždycky fungovalo. No a samozřejmě tématem samo o sobě je naše vystrojení. Na to nadává snad každé. Ale je to asi jediný, co můžeme dělat. Já si nějaký věci koupil i sám, ale zas je pravda, že to nepoužívám jen na cvičení.“ (respondent 8)

Téma logistického zabezpečení je často diskutovaným tématem, nejen v řadách aktivních záloh. Situace není ideální, takže spokojenost především v oblasti výstroje určitě být nemůže. Ovšem nejedná se o zabezpečení pouze aktivních záloh, ale o celkový nedostatek výstroje v rámci armády. Na výstroji se v minulých letech velice šetřilo, zrušená výběrová řízení navíc oddalovala dodávky výstroje. Toto se promítlo do celkové materiální vybavenosti armády a tedy i do vybavení aktivních záloh. V teoretické části jsem uvedl kompletní výčet výstroje, na kterou mají příslušníci AZ nárok. Samozřejmě by mohlo být výstrojní zabezpečení na lepší úrovni, ovšem pro zvládnutí stanovených úkolů pro AZ je, podle mého názoru, dostačující.

Po vyhodnocení odpovědí na jednotlivé dílčí otázky je možno říct, že hlavní překážkou v působení příslušníků aktivních záloh je vztah zaměstnavatelů k uvolňování vojáků v AZ na vojenská cvičení. Je to všeobecně známý trend, o kterém vědí také všichni dotazovaní příslušníci AZ. Buď ho znají ze své vlastní zkušenosti, nebo alespoň vědí o případech, kdy zaměstnavatel dělal jinému vojákovi v AZ problémy s uvolněním na vojenská cvičení. V této oblasti by bylo rozhodně prospěšné, aby se představitelé ozbrojených sil, případně vlády zamysleli nad možnostmi, jak tento negativní trend zvrátit a případně motivovat zaměstnavatele k tomu, aby nevnímali působení svých zaměstnanců v AZ jako zátěž.

Z dalších věcí, které byly pro respondenty složité nebo náročné v oblasti jejich působení v AZ, bylo absolvování základní přípravy pro AZ. Respondenti, kteří absolvovali tuto přípravu, poukazovali na její náročnost. V tomto případě si myslím, že pro změny, případně pro snížení náročnosti, není prostor. Vzhledem k tomu, že aktivní zálohy jsou součástí ozbrojených sil, je nutné, aby jejich příprava odpovídala náročnosti požadovaných úkolů. Do aktivní zálohy navíc není přijímán každý, kdo o to požádá, ale ozbrojené síly si vybírají vhodné uchazeče. I z tohoto důvodu je tedy správné, že zde je relativně vysoká náročnost základní přípravy. Stejně tak můžeme toto tvrzení a důvody aplikovat na lékařskou prohlídku. Navíc jsou, jak lékařské prohlídky, tak i základní příprava, vnímány jako náročné, nikoliv však zbytečné podmínky i mezi samotnými příslušníky AZ.

Z analyzovaných odpovědí již nelze vysledovat další překážky, které by příslušníkům AZ ztěžovali jejich činnost v tomto druhu zálohy ozbrojených sil. Postavení AZ obecně vnímají jako dobré, přinejmenším odpovídající povaze jednotek AZ a jejich úkolům. Nenesetkali se ani s žádnou formou „diskriminace“ ze strany dalších příslušníků ozbrojených sil. Atmosféra v rámci jednotky AZ byla hodnocena jako klad působení v AZ a ani logistické zabezpečení není překážkou pro vojáky v AZ v jejich činnostech. Poukazují na to, že by pouze mohlo být lépe řešeno vybavení výstrojním materiálem, nicméně i se současným stavem se dokáží srovnat.

Vnímání užitečnosti jednotek AZ

Otázky se zaměřují na zjištění, zda respondenti považují jednotky AZ jako účelné a užitečné a zda považují za dobré současné pojetí institutu aktivní zálohy.

Jak podle vás vnímá veřejnost AZ?

„Co můžu soudit z lidí v mém okolí, kamarádů a rodiny, tak ti tomu fandí. Ani během nějakých akcí na veřejnosti, který občas máme, jsem se nenesetkal s nějakými negativními reakcemi.“ (respondent 1)

„Hodně lidí ani nevědělo, co to aktivní záloha je, když jsem jim říkal, že jsem členem. Ale to byli hlavně mí kamarádi a vrstevníci, takže pro ty je vojna celkově mimo jejich zájem.“ (respondent 2)

„Myslím, že lidi to nějak nerozlišují, jestli jsme záloha nebo profesionální vojáci. Když vidí maskáče, berou to jako jednu firmu. V tu chvíli, když jsme prostě ve vojenském, tak jsme vojáci a jinak to nerozlišují. Aspoň z mých zkušeností se mi to tak zdá.“ (respondent 3)

„Zatím jsem se neměl možnost nějak působit jako AZ na veřejnosti. Ale když jsem se chtěl přihlásit do AZ, tak jsem si pročítal různé články a diskuze na netu a nepřišlo mi, že by někdo proti nám něco měl. Určitě to vnímání není nějak negativní nebo tak.“ (respondent 4)

„Já mám vesměs jen dobrou zkušenost. Už jsme byli s AZ pomáhat lidem po povodních a to nás viděli rádi. Ale to by brali samozřejmě každou pomoc. My tady jsme taky proto, abychom pomáhali, když by bylo potřeba, takže si myslím, že není důvod, aby nás lidi nějak neměli rádi. Ale lidi nás berou jako vojáky, takže naše pověst je hodně závislá na tom, jak berou armádu jako celek.“ (respondent 5)

„Nevím, jestli lidi nějak vnímají AZ. Nedokážu říct. Ale určitě se o nás ví. Asi nás ale berou do jedné kupy s profíkama.“ (respondent 6)

„No nesetkal jsem se s žádným nějak špatným nebo dobrým názorem. Asi záleží na tom, jak moc lidi ví o tom, co to AZ jsou. V televizi se mluví hlavně o armádě, a že by se nějak zvlášť vyčleňovali AZ, to si nemyslím. Lidi nás berou stejně, jako jiný vojáky.“ (respondent 7)

„Lidi v civilu celkově berou tyhle ozbrojený složky všechny stejně. Nějak už moc nedělí voják nebo policajt, jsme pro ně stejná kategorie. Platí nás z daní a to jim stačí. A to, že my jsme vlastně civilové, nějak neřeší. Jak máš uniformu, je to jedno.“ (respondent 8)

Podle respondentů není vnímání veřejnosti vůči aktivním zálohám odlišné od vnímání armády jako celku. Odvíjí se tedy od toho, jaké oblibě se zrovna těší armáda. Objevil se i názor, že veřejnost vnímá podobně nebo stejně všechny příslušníky bezpečnostních složek.

Vnímáte současné pojetí institutu AZ jako dobře nastavené?

„To je těžko říct. Asi jde hlavně o to, co všechno chtějí, aby AZ mohli dělat. Máme být jako první lidi ze zálohy, co by se povolali, kdyby k něčemu došlo. Z tohohle pohledu asi stačí to, co je teď. Ale mluvilo se i o misích a tak. Pro mě by to asi nebylo, takže souhlasím s tím, jak je to teď.“ (respondent 1)

„Mně by se líbilo, kdybysme byli víc jako profíci. Lákají mě mise, víc dobrodružství. Ale to už bysme nebyli záložáci, ale vojáci.“ (respondent 2)

„Sleduju docela ty diskuze, jestli bysme měli být nasaditelný třeba i v zahraničí. Vím, že nějaký státy to tak mají. Já si to nějak nedovedu představit, protože to by muselo být jiný množství výcviku a jiný nároky na nás. A asi by se to už hůř dělalo při práci. A když zaměstnavatelé nechtějí lidi pouštět teď, tak natož do zahraničí a na dýl. Já bych to nechal jak to je a snažil se vyřešit to, aby se hlásilo víc lidí. Takže si myslím, že v současné době to je nastavený dobře.“ (respondent 3)

„Beru to jak to je. Jsme aktivní záloha, něco mezi vojákama a civilama. Nastavený je to myslím dobře.“ (respondent 4)

„No tak jestli myslíte mise a tak, tak to si nějak nedovedu představit. To by měli nechat vojákům. Ale myslím, že bysme mohli být víc nasazovaný na ty pomocný práce, po povodních a tak. To by nás určitě mohli vytěžovat víc.“ (respondent 5)

„Nemám nic proti tomu, jak je to teď. Myslím, že to tak může být.“ (respondent 6)

„Tak slyšel jsem, jak budeme jezdit do misí a tak. Ale tomu teda nějak nevěřím. Ten výcvik, kterej máme, na to určitě nestačí a ani nás zase není tolik. Myšlenka je to možná dobrá, ale neumím si to úplně představit. Ale kdyby to nastalo, šel bych do toho.“ (respondent 7)

„Nastavený je to asi dobře, jen by to chtělo prostě dotáhnout do konce. V naší jednotce je nás polovina počtů, jinde to prý není taky lepší. Takže něco měnit, když ještě úplně nefunguje ani to co je teď, by asi nebylo dobrý.“ (respondent 8)

Respondenti mají přehled o situaci v oblasti rozvoje aktivních záloh. Z jejich dosavadních zkušeností si ovšem nedovedou představit nějaké výrazné změny. Narážejí především na možnost nasazení aktivních záloh také v zahraničí. To považují,

především vzhledem k získanému výcviku, za těžko uskutečnitelné. Žádný z respondentů nepovažuje současné pojetí institutu aktivní zálohy za špatné a jsou s ním spokojeni. Zajímavou myšlenkou a názorem je větší nasazení jednotek AZ v rámci pomoci po živelných katastrofách. Tato možnost nasazení AZ by byla určitě přínosem jak pro samotné vojáky v AZ, tak pro společnost.

Jste spokojený se současným pojetím výcviku AZ?

„S náplní výcviku spokojený jsem. Určitě by těch cvičení mohlo být víc, ale stačí mi i to, co máme teď. Má to podle mě hlavu a patu.“ (respondent 1)

„No jak jsem říkal, kdybychom měli víc cvičení i s profesionálníma vojákama, bylo by to super. Cvičíme myslím dobře, jsou to zajímavý a taky někdy náročný věci. Takže docela spokojenej jsem.“ (respondent 2)

„Pro naše potřeby to asi určitě stačí. Líbilo by se mi víc střeleb, ale to proto, že střelba je můj koníček. Je mi jasný, že to dá docela práci všechno naplánovat a že jsme jen zálohy.“ (respondent 3)

„Zatím nemám výhrady. Užil jsem si pořádný výcvik v základním kurzu, takže mi to zatím stačí.“ (respondent 4)

„Já myslím, že je to dobře udělaný. Na to, co se po nás chce, to určitě stačí. Pokud by s náma měli jiný úmysly, třeba ty mise a tak, to by museli výcvik přidat. Ale proto, co máme dělat, nám to stačí.“ (respondent 5)

„Pro nás záložky je to dostatečný, jsem s tím spokojenej.“ (respondent 6)

„Já jsem se za tu dobu, co v AZ jsem, docela dost naučil, takže si nestěžuju. Možná pro řidiče by to chtělo víc jezdit, ale to je jen detail. Střelby máme, taktiku taky, topografii atd. Na ty základní věci je toho bohatě.“ (respondent 7)

„Ten výcvik je hlavně o lidech. Často nám posílají instruktory z Bučovic a ti jsou fakt dobří, takže ten výcvik má nějakou úroveň. Když to vedou zkušený lidi, tak je to poznat.“ (respondent 8)

Jak již bylo zmíněno, výcvik AZ se řídí vojenskými předpisy a řády a ty stanovují obsah výcviku. Je určitě pozitivním zjištěním, že pro respondenty je obsah výcviku dostatečný, byť s menšími výhradami. Především ho vnímají jako dostatečný vzhledem k účelu, k jakému byly jednotky AZ založeny. Právě z účelu jednotek AZ se při plánování výcviku vychází. Nelze tedy čekat, že obsah jejich výcviku bude totožný s výcvikem vojenských profesionálů.

Míra naplnění očekávání od působení v jednotce AZ.

Otázky v této části zjišťují, zda se naplnila očekávání respondentů, která měli od svého vstupu do AZ.

Co vás vedlo k rozhodnutí vstoupit do AZ?

„Přemýšlel jsem o tom delší dobu, líbila se mi ta myšlenka AZ celkově. Myslím, že armáda a obrana státu má svůj smysl a že k tomu můžou pomoci i ty zálohy. Chtěl jsem taky zkusit něco nového a občas vyrazit na vojenský cvičení.“ (respondent 1)

„Viděl jsem to jako docela dobrodružství a nějaký zpestření volného času. A taky jsem si chtěl dokázat, jestli mám na to absolvovat ty vojenský výcviky.“ (respondent 2)

„Vojna mě vcelku bavila, tak jsem chtěl zkusit i tohle. A je to takovej aktivní odpočinek, to mě lákalo.“ (respondent 3)

„Práce v armádě mě vždycky zajímala, vojenství je můj koníček. Do profesionální armády jsem se nakonec neodhodlal, tak jsem zkusil AZ.“ (respondent 4)

„Chtěl jsem být užitečnej a něco dělat i pro naši republiku. Služba vlasti má podle mě smysl. Proto jsem chtěl být aspoň aktivní záložák, když už jsem v záloze stejně byl.“ (respondent 5)

„Chtěl jsem dělat něco smysluplného. Neměl jsem nějaký koníčky a naopak jsem měl dost volného času. Ta aktivní záloha mi přišlo, že smysl má a že by to mohlo být i pro mě dobrý.“ (respondent 6)

„Člověk na to asi potřebuje mít takový to vojenský srdce, že mu prostě nevadí představa armády, výcviku, nějaký disciplíny. S tímhle jsem já nikdy problém neměl, a když jsem se o AZ dočetl na netu, tak se mi to docela líbilo. Navíc mám kamaráda ve Švýcarsku a tam je tohle dobrovolný zapojení úplně normální. A já si myslím, že by to i tady u nás mělo být normální. Mně to tak přišlo, lákalo mě to a tak jsem to zkusil.“ (respondent 7)

„AZ se mi zdály jako ideální forma trávení volného času, Aspoň pro mě. Má to nějaký význam, nějakou myšlenku, nezabere to moc času a člověk dělá i dobrou věc.“ (respondent 8)

Naplnění volného času smysluplnou aktivitou je asi společným znakem odpovědí respondentů. Shodují se na tom, že v působení AZ viděli nějaký smysl a význam, lákalo je také zkusit něco nového. Služba vlasti jim je blízká a nemají problém podřídit se vojenskému režimu.

Jaký je zatím váš nejlepší zážitek v rámci působení v AZ?

„Pro mě to asi zatím byl slavnostní nástup, který jsme měli teď v červnu (červen 2014, Slavnostní nástup ke Dni ozbrojených sil - pozn. autora) na Špilberku. To bylo pro mě takový ocenění naší práce. Byly tam naše rodiny a mohly vidět, že i lidi z ministerstva a od jiných útvarů si cení toho, co v AZ děláme.“ (respondent 1)

„Já zatím na nejlepší zážitek čekám, ale určitě pro mě hodně znamenalo dokončit ten základní kurz ve Vyškově. To jsem sám sebe potěšil.“ (respondent 2)

„První velký cvičení s AZ, to si budu pamatovat určitě už napořád. Pak teď ten nástup na Špilberku, to bylo moc pěkný. No a pak je pro mě hezkým zážitkem každý setkání s kamarádama, to k tomu prostě patří.“ (respondent 3)

„Moc jsem toho zažít nestihl, takže zatím to je asi slavnostní vyřazení po tom kurzu základní přípravy ve Vyškově. Bylo fajn po tom záhulu přijmout nějaký ocenění.“ (respondent 4)

„Pro mě to bylo nasazení po těch povodních, tuším v roce 2010. To samozřejmě byla katastrofa, lidi přišli o hodně, ale hezký bylo jim pomoci. Byli fakt rádi, že pomáháme,

vázili si toho. Bylo příjemný vidět, že si někdo váží naší práce, kterou jsme tam jako AZ odvedli.“ (respondent 5)

„Pro mě je nejlepším zážitkem každý povedený cvičení. Když se zase sejdem s klukama, je legrace, cvičení nás baví. To je vždycky hrozně fajn.“ (respondent 6)

„Do června byl pro mě nejlepší zážitek konec Vyškova, ale nejvíc je pro mě teď ten nástup na Špilberku. Libilo se mi, že jsme tam stáli vedle profiků, brali nás jako jeden tým.“ (respondent 7)

„Nejhezčí jsou pro mě ty konce cvičení, když se bilancuje, máme radost z dobře odvedeného výcviku a pocit, že to k něčemu bylo.“ (respondent 8)

Z odpovědí respondentů lze vyčíst jeden společný znak a to, že největším zážitkem je pro ně vždy úspěšný konec výcviku či cvičení a také situace, kdy se jim dostává ocenění jejich snažení. Ať už se jedná o slavnostní nástup, konec úspěšného kurzu nebo cvičení, či nasazení během povodní.

A jaký je naopak zatím váš nejhorší zážitek v rámci působení v AZ?

„Nejhorší zážitek snad ani nemám. Jako nebaví vás cvičení, když je fakt hnusný počasí, je zima a prší. To fakt není žádná slast, tak to je na tom asi nejhorší. Ale patří to k tomu.“ (respondent 1)

„Během toho základního kurzu to bylo těžký, ale s odstupem času už člověk vzpomíná jen na to, co mu to spíš dalo.“ (respondent 2)

„Žádný zážitek nebyl nejhorší. Nemám vyloženě něco, na co bych vzpomínal fakt nerad.“ (respondent 3)

„Nejhorší ani nevím. Nejtěžší byl základní kurz ve Vyškově, ale nejhorší snad nebylo nic.“ (respondent 4)

„S těma povodněma to byl zároveň nejhorší zážitek, protože bylo fakt těžký vidět tu spoušť všude kolem. To bych si přál už nikdy nevidět. Proto pak bylo fajn těm lidem pomoci.“ (respondent 5)

„Nejhorší pro mě bylo si při jednom výcviku zlomit ruku. Ale byla to moje hloupost a nebylo to nic moc vážného.“ (respondent 6)

„Nejhorší pro mě bylo srovnat se s tím základním výcvikem ve Vyškově. To bylo fakt těžký a v tu chvíli to pro mě bylo určitě nejhorší, co jsem mohl zažít. Ale vydržel jsem to.“ (respondent 7)

„Nejhorší situace vůbec neberu, na všem se dá najít něco dobrého. No a s AZ jsem zatím nic špatného nezažil, takže nemám nejhorší zážitek.“ (respondent 8)

Jediné, co lze označit za nejhorší zážitek pro respondenty dle jejich odpovědí, byl základní výcvik ve Vyškově. Je patrné, že byl pro příslušníky AZ opravdu náročný. Nicméně i přes jeho náročnost se ho sami respondenti zdráhají označit jako nejhorší zážitek. Uvědomují si dobře, že náročnost nemusí být jen negativní prvek. Nepříjemným zážitkem bylo zcela jistě vidět následky povodní, které příslušníci AZ pomáhali likvidovat. A nepříjemné je samozřejmě každé zranění, které se přihodí během výcviku. Obecně lze ale říci, že si respondenti nenesou žádný, vyloženě negativní zážitek.

Naplnily se vaše představy o AZ, které jste měl před vstupem do tohoto druhu zálohy?

„Já jsem neměl nějaký moc konkrétní představy, který by šly do nějakých detailů. Bylo mi jasné, že dostaneme nějakou výstroj, párkrát za rok budeme chodit na cvičení a to se určitě naplnilo. Co budeme cvičit konkrétně a tak jsem nějak neřešil.“ (respondent 1)

„No tak říkal jsem si, že budeme třeba skákat i padákem a takový tyhle bojový věci a to se nenaplnilo. Ale to byly takový ty zkrácené představy, jak si to člověk nedokáže pořádně představit.“ (respondent 2)

„No já jsem čekal, že těch cvičení bude víc, nebo spíš, že budou delší. Máme hlavně ty víkendový, pak to velký týdenní. Ten rozsah cvičení jsem myslel, že bude jinej. Ale jinak si myslím, že se to docela vyplnilo, co jsem od toho čekal.“ (respondent 3)

„Ještě uvidím, co se všechno vyplní. Ale už během těch prvních pohovorů na KVV jsem dostal myslím docela slušnou představu, jak to asi bude vypadat.“ (respondent 4)

„Asi to i překonalo nějaký moje očekávání. Ty cvičení jsou zajímavý, náročný a je dobrá parta. To je všechno pro mě navíc.“ (respondent 5)

„Řekl bych, že asi jo. Určitě nejsem nějak zklamanej, že by to nebylo to, co jsem chtěl. Když si na začátku uvědomíte, že jste záložáci a ne profi vojáci, tak to očekávání určitě splní.“ (respondent 6)

„Tak já jsem si nebyl úplně jistej, do jaký míry to bude třeba stejný, jako pro vojáky. Bylo mi jasný, že tolik výcviku mít nebudeme, ale nevěděl jsem, co všechno budeme dělat. Očekával jsem leccos. Ale určitě si nestěžuju, že by to byla nuda nebo o ničem. To ne. Vcelku mi to vyhovuje a líbí se mi naše cvičení.“ (respondent 7)

„Já jsem chtěl hlavně změnu stereotypu, poznat něco novýho a to se mi určitě splnilo, takže očekávání se naplnily.“ (respondent 8)

Na začátku bylo pro respondenty těžké mít nějaká konkrétní očekávání. Žádný z respondentů ovšem nemá pocit, že by se jeho očekávání nenaplnila. Snad jen obsah výcviku očekávali jiný, ale jak sami přiznávají, nedovedli si docela dobře představit konkrétně obsah výcviku, který je čeká. Pozitivní je, že ani jeden z respondentů nepociťuje zklamání nad svým působením v AZ.

Co pro vás znamená služba v AZ?

„Asi se to dneska moc nenosí, ale já jsem hrdej na to, že jsem Čech a služba v AZ mi dává pocit, že i já můžu pro tenhle náš stát něco udělat, když by to bylo potřeba.“ (respondent 1)

„Každý chlap by podle mě měl mít nějaký znalosti i z týhle oblasti vojenství. Pro mě to je nová zkušenost, která se mi třeba bude jednou hodit i v normálním životě.“ (respondent 2)

„Moje generace bere ještě tak nějak automaticky, že vojna patří k životu chlapů. Myslím si, že povinná vojna byla pro ty mladý dobrá. Já jsem tam navíc zažil dobrou partu a vcelku mě to bavilo, takže jsem se přihlásil do AZ.“ (respondent 3)

„O armádu jsem se vždycky tak nějak zajímal. Ale nebyl jsem si jistej, že bych chtěl být rovnou voják z povolání, tak jsem zkusil AZ.“ (respondent 4)

„AZ jsou podle mě dobrá myšlenka a já jsem chtěl být v tomhle směru ještě taky nějak užitečnej. Celej den sedím za volantem a tak jsem taky chtěl občas vypadnout ze stereotypu a trochu zažít nějaký ten adrenalin.“ (respondent 5)

„Pro mě je to i určitéj smysl života. Taková jistota, že když přijdete o práci nebo vás opustí holka, tak pořád tady máte tu partu záložáků, se kterýma můžete vypadnout pryč. Je to takovej jinej svět v tu chvíli, když jste na cvičení.“ (respondent 6)

„Je to trochu dobrodružství, určitě zábava a relax a navíc je člověk užitečnej. Má to podle mě nějakej význam být připravenej pomoci, když by na to přišlo.“ (respondent 7)

„Jak říkám, pro mě je to hlavně vypadnutí ze stereotypu a poznání novejch nebo spíš pozapomenutejch.“ (respondent 8)

Všechny odpovědi spojuje, že se v nich objevují pojmy nemateriálního charakteru. Služba v AZ je především jistým splněním vlastenecké povinnosti, únikem ze stereotypu, touhou po dobrodružství nebo zkrátka po něčem, co v normálním životě člověk těžko pozná. Je pro respondenty koníčkem, který jim přináší nové zážitky, nové přátele a uspokojuje jejich potřebu být užitečný.

Jak vidíte svoji budoucnost v rámci AZ?

„Pokud budou AZ fungovat i dál a budou mě chtít, tak já budu rád pokračovat. Nepřemýšlím zatím o tom, že bych skončil.“ (respondent 1)

„Jsem v AZ chvíli, takže ty tři roky, na který mám smlouvu, chci určitě dodržet a pak uvidím podle toho, jak se mi to bude líbit a jak mi to bude vyhovovat.“ (respondent 2)

„Už jsem v AZ pět let, smlouvu mám prodlouženou a neuvažuju, že bych končil. Není to nic, co by mě nějak omezovalo, takže chci pokračovat.“ (respondent 3)

„Těžko říct, co bude za nějaký čas. Ale pokud mi v tom nebude bránit práce, nebo nějaký jiný věci, tak bych chtěl být v AZ i dál.“ (respondent 4)

„Když to bude jak je to teď, tak to do těch 60 možná vydržím. Ale pokud to budou chtít nějak zintenzivnit, tak už to asi pro mě nebude.“ (respondent 5)

„Baví mě to, jsem v AZ rád, nepřemýšlím, že bych toho nechal.“ (respondent 6)

„Tak já jsem si nebyl úplně jistej, do jaký míry to bude třeba stejný, jako pro vojáky. Bylo mi jasný, že tolik výcviku mít nebudeme, ale nevěděl jsem, co všechno budeme dělat.“

Očekával jsem leccos. Ale určitě si nestěžuju, že by to byla nuda nebo o ničem. To ne. Vcelku mi to vyhovuje a líbí se mi naše cvičení.“ (respondent 7)

„Budoucnost se bude odvíjet od mojí práce. Musím fungovat v podnikání, a pokud to tak bude, zůstanu i v AZ. Beru to jako koníček a ty by člověk nějaký mít měl.“ (respondent 8)

Z odpovědí je patrné, že žádný z respondentů neuvažuje o ukončení činnosti v AZ. Odkazují ovšem také na okolnosti, které mohou těžko ovlivnit a které mohou ovlivnit jejich případné další působení v jednotce aktivní zálohy.

Ostatně i odpovědi na otázku k budoucnosti působení v AZ dotazovaných vojáků v záloze ukazují, že se naplnila očekávání, která měli od působení v AZ. Každý z respondentů už má pozitivní zážitky a zkušenosti s působením v AZ a naopak si nevybavuje vyloženě negativní zkušenost. Jejich očekávání se víceméně naplnila a AZ jsou pro ně přínosem.

6.3 Presentace výsledků výzkumu

Výsledky výzkumu ukazují, jaké jsou hlavní motivační faktory, které vedou příslušníky AZ vstoupit do tohoto typu zálohy ozbrojených sil.

Rodina je základ státu, jak je všeobecně známo a základem všeho je rodina a rodinné prostředí. Každá volnočasová aktivita se provozuje lépe, pokud člověka v jejím provozování podporuje rodina. Dotazovaní příslušníci AZ shodně uvedli, že rodina je podpořila při rozhodnutí vstoupit do AZ a vyšla jim tak v tomto směru vstříc. Podpory se jim dostává také během vojenských cvičení, kdy jsou na různě dlouhou dobu mimo domov. Rodinní příslušníci se také zajímají o to, co vojáci v AZ prožívají během vojenských cvičení a o jejich působení v řadách této dobrovolné jednotky mají zájem. Rozvedení nebo svobodní příslušníci mají v tomto směru situaci komplikovanější, nicméně ani u jednoho z příslušníků AZ, kteří se zúčastnili výzkumu, nevyplývalo, že by jejich působení v AZ bylo dříve nebo v současné době překážkou v manželském nebo partnerském svazku.

S podporou zaměstnavatelů je situace výrazně horší. Všichni z respondentů vědí o tom, že příslušníci AZ často narážejí na neochotu zaměstnavatelů uvolňovat své zaměstnance – příslušníky AZ, na vojenská cvičení. Dva z respondentů přímo uvedli, že se s touto neochotou uvolňovat na vojenská cvičení setkali osobně. Další dva z respondentů si raději berou na vojenská cvičení, nebo alespoň na část z nich, dovolenou, aby nemuseli případné problémy s uvolněním vůbec řešit. Relativně bez problémů jsou pouze osoby samostatně výdělečně činné, které si mohou lépe naplánovat výkon své profese vzhledem k termínům vojenských cvičení. Výsledky mého výzkumu dokládají, že situace v této oblasti vyžaduje zásah především ze strany odpovědných funkcionářů nejen Ministerstva obrany, ale také dalších resortů, kteří mají problematiku práv a povinností zaměstnanců vůči vojenským cvičením na starosti.

Problematiku uvolňování zaměstnanců na vojenská cvičení je důležité řešit razantně především proto, že na žádné další závažné překážky ve službě AZ jsem během svého výzkumu nenarazil. Vojáci v AZ jsou relativně spokojeni jak s koncepcí AZ, tak také s obsahem a způsobem vedení výcviku. Drobné výhrady samozřejmě vyvstaly, nicméně souvisely především s osobními preferencemi každého z respondentů. Zároveň si však také uvědomují, že výcvik koresponduje s požadavky, které jsou na AZ kladeny a které jsou především legislativně stanoveny. Veskrze pozitivně vnímají příslušníci AZ také své postavení v rámci ozbrojených sil České republiky. Považují se za jejich součást a nevnímají žádné patrné výhrady ze strany dalších příslušníků ozbrojených sil.

Spokojenost mezi příslušníky AZ panuje také v tom, jak vnímají atmosféru ve své jednotce AZ. Podle nich je přátelská a navíc ji vnímají jako jednu z výhod a pozitiv jejich služby.

Materiální a všeobecně logistické zabezpečení také vojáci v AZ nevnímají jako nedostatek či překážku v bezproblémovém fungování během cvičení. Poukazují pouze na oblast výstroje, kde by podle jejich názoru mohla být situace lepší. Oproti tomu zabezpečení vojenských cvičení vnímají jako velmi dobré a oceňují jejich vysokou kvalitu, především tedy po logistické stránce.

Jako náročné označují příslušníci AZ absolvování základní přípravy. Tu, jak jsem již uvedl také v teoretické části, absolvují všichni noví příslušníci AZ, kteří za sebou nemají vykonání vojenské základní služby. Už dle výčtu obsahu této základní přípravy,

který jsem taktéž uvedl v teoretické části diplomové práce, je patrné, že náročnost této přípravy je zcela záměrná. Služba v AZ je sice dobrovolná, ale to neznamená, že ji může podstoupit každý. I na vojáky v AZ musí být kladeny určité fyzické a psychické požadavky, aby mohl zdárně zvládnout stanovené úkoly. Podle odpovědí respondentů je však patrné, že si to uvědomují a i přes náročnost základní přípravy ji rozhodně nepovažují za zbytečnou. Největší překážkou spojenou s působením v AZ je tak pro příslušníky těchto jednotek neochotný přístup zaměstnavatelů k uvolňování vojáků v záloze na vojenská cvičení.

Pozitivním zjištěním bylo to, jak hodnotí příslušníci AZ své dosavadní působení v této záloze OS ČR. Žádný z respondentů si nevybavuje vyloženě negativní zážitek spojený se službou v AZ. Neradi vzpomínají snad jen na základní přípravu, ovšem na její ukončení a slavností vyřazení absolventů již vzpomínají rádi a tento okamžik naopak patří mezi jejich nejlepší zážitky ve službě AZ. Nepříjemné pro jednoho z respondentů bylo vidět následky povodní, které pomáhal jako příslušník AZ likvidovat. Také zranění dalšího z dotazovaných označil jako nepříjemný zážitek. Ovšem všichni z respondentů se zdráhali označit nějaký moment ze služby v AZ jako vyloženě nejhorší zážitek. Naopak oproti tomu si každý z dotazovaných našel nějaký moment, který označil jako zážitek nejlepší. Nejčastěji to byl slavnostní nástup ke dni Ozbrojených sil, který se uskutečnil 30. června 2014 na hradě Špilberk v Brně. Dále pak slavnostní vyřazení absolventů kurzu základní přípravy pro AZ. Často také respondenti označili jako nejlepší zážitek konec povedených cvičení. Zkrátka jsou pro příslušníky AZ příjemné momenty, kdy je nějakým způsobem naplněna a oceněna jejich snaha a odvedená práce ve prospěch AZ.

Jednotky AZ podle respondentů plní svůj účel a jejich užitečnost vnímají jednoznačně pozitivně. Veřejnost považuje, z pohledu respondentů, aktivní zálohy jako součást armády. Nasetkali se s žádnými negativními výroky na jejich adresu. Úkoly, které mají plnit, považují za správně nastavené a užitečné. Nevidí přílišný prostor pro změny v koncepci využití jednotek AZ, především vzhledem k současné formě výcviku. Se současným postavením aktivních záloh v rámci struktury ozbrojených sil České republiky jsou spokojeni.

Služba v AZ je pro její příslušníky především vítanou změnou a zpestřením běžného života. Naplňuje jejich touhu po dobrodružství, aktivním trávením volného času

a naplňuje jejich snahu a touhu být potřebný a užitečný. V neposlední řadě je také vyjádřením jejich vlasteneckého postoje. Žádný z respondentů neuvedl jako impuls k tomu, aby vstoupil do AZ, potřebu přilepšit si finančně. Největší odměnou za službu v AZ je pro její příslušníky pocit, že dělají správnou a potřebnou věc a také nová přátelství, která díky službě v AZ navázali. Nikdo z dotazovaných tak ani neuvažuje o tom, že by svoje působení v AZ ukončil. Služba v AZ naplnila jejich očekávání a nepocitují zklamání nebo nespokojenost se svým rozhodnutím působit právě v AZ.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaké jsou hlavní motivační faktory, které vedou ke vstupu do aktivní zálohy. Podle výsledků výzkumu můžeme jako hlavní motivační faktory, které vedou příslušníky AZ ke vstupu do tohoto druhu zálohy ozbrojených sil, označit především snahu a touhu po tom být užitečný, provozovat ve svém volném čase aktivitu, která má hlubší smysl a význam, než jen prosté „zabití“ volného času. Motivací je pro příslušníky AZ také touha po dobrodružství a po poznání něčeho neobyčejného.

Po zpracování diplomové práce, vyhodnocení a interpretaci získaných dat vyvstávají možné návrhy opatření. Jako nejpalčivější problém v oblasti AZ se jednoznačně ukazuje nedořešený stav na poli vztahů mezi zaměstnavateli, jejich zaměstnanci - příslušníky AZ a státem. Neochota zaměstnavatelů uvolňovat vojáky v záloze na vojenská cvičení je hlavním důvodem nízké naplněnosti jednotek AZ. Pokud chce vedení resortu Ministerstva obrany dosáhnout větší tabulkové naplněnosti jednotek AZ, musí zcela nepochybně najít vhodná motivační opatření pro zaměstnavatele, aby uvolnění zaměstnance na vojenské cvičení neviděli jen jako zátěž a negativum.

Zamyšlení by zcela jistě také zasloužila oblast výstrojního zabezpečení. Vojáci v AZ jsou vystrojováni poměrně velkým množstvím výstrojního materiálu. Ne všichni ale bezpodmínečně potřebují a velké množství materiálu, které po ukončení činnosti v AZ přechází do vlastnictví vojáka, je vyloženě plýtváním. Tento materiál totiž zůstane i vojákově, který svoji činnost v AZ ukončí například již po měsíci. Oproti tomu by mělo dojít k výdeji většího množství výstroje, který vojáci v AZ použijí během výcviku (boty, kalhoty, atd.). Situace v oblasti výstroje je ovšem tristní v celé armádě a přednostně by měly být samozřejmě dovybaveny jednotky profesionální armády.

Vojáci AZ, respektive zájemci o službu v AZ, by si pak měli především uvědomit, co od služby v tomto typu zálohy očekávají. Nezanedbatelné procento vojáků AZ ukončí svoji činnost již během základní přípravy. Jako nedobré je také možno označit množství omluvenek, které jsou na KVV doručeny před prakticky každým vojenským cvičením. Omlouvají se většinou vojáci v záloze, kteří slouží krátkou dobu a jejich dohoda je pak z důvodu těchto opakovaných neúčastí často ukončena už během prvního roku jejich služby.

Výsledky mého výzkumu ale ukazují, že většina vojáků v AZ má jasno v tom, že služba vlasti, alespoň tímto způsobem, pro ně byla dobrou volbou.

ZÁVĚR

Mít kvalitní zálohu ozbrojených sil je v dnešní době bezpochyby nutností pro obranu našeho státu. Armáda musí být schopna bránit suverenitu a svrchovanost státu a pomáhat obyvatelstvu při řešení krizových situacích nejrůznějšího charakteru. Ovšem v jejích současných početních stavech, které vyplývají z finančního podhodnocení, není schopna všechny tyto úkoly stoprocentně splnit. Proto naše republika přistoupila k budování institutu aktivní zálohy ozbrojených sil.

Cílem této diplomové práce je především představit aktivní zálohu ozbrojených sil, seznámit s jejími úkoly a posláním a přiblížit proces výběru do tohoto typu zálohy. Pro snazší pochopení dané problematiky jsem popsal vývoj dobrovolnických jednotek, přiblížil jsem proces profesionalizace ozbrojených sil České republiky a také jsem představil podobné druhy záloh v jiných státech, které jsou, stejně jako Česká republika, členem Severoatlantické aliance.

Praktickou část diplomové práce tvoří kvalitativní výzkum provedený metodou rozhovorů s příslušníky aktivní zálohy. Cílem výzkumu bylo především zjistit motivační faktory, které stojí za rozhodnutím vstoupit do aktivní zálohy. Dále výzkum zjišťoval, jakou rodinnou podporu mají příslušníci AZ pro své působení v této jednotce, jaké překážky má jejich činnost v AZ, jaký je jejich pohled na užitečnost aktivních záloh a do jaké míry se naplnila jejich očekávání, která měli od své služby v tomto typu zálohy ozbrojených sil.

Pro samotné příslušníky je jejich působení v aktivní záloze přínosem. Jejich očekávání, která měli od činnosti v AZ, se naplnila a svoji službu tak vnímají pozitivně. Svůj volný čas tráví způsobem, který je pro ně obohacující, má nějaký význam a smysl.

Aktivní záloha, jako náplň volného času, má svá výrazná specifika. Je poměrně náročná fyzicky, psychicky, ale i časově. Vojáci v aktivní záloze tráví část volného času na cvičeních, kdy jsou po několik dní odtrženi od své rodiny a svého bydliště. Odměnou za tento čas je jim ale kolektiv, který drží při sobě, činnost, která má smysl a také dobrý pocit, že opravdu dělají něco pro svoji vlast.

Sociální pedagogiky se zabývá, kromě dalších oblastí, kvalitním využíváním volného času nejenom mládeže, ale také dospělých. Byl bych velice rád, kdyby tato práce ukázala aktivní zálohu, jako jednu z dobrých variant, jak trávit volný čas. Pokud budeme všichni svůj volný čas trávit způsobem, který je pro nás obohacujícím, zábavou, ale také poučením, budeme mít více energie a chuti také do času, který musíme věnovat naší práci a dalším povinnostem, které jsou běžnou součástí našeho života.

Poznatky a závěry z této práce mohou být využity také příslušníky armády, kteří mají na starosti nábor nových příslušníků aktivní zálohy. Věřím, že jim tato práce může poskytnout další cenné informace, které využijí ve své profesi a při jednání se zájemci o službu v aktivní záloze ozbrojených sil.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

About CIOMR [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z:
<http://www.ciomr.org/en/about/>

About CIOR [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.cior.net/About-CIOR.aspx>

Agentura personalistiky AČR [online], 2015, [cit. 10. 2. 2015]. Dostupné z:
<http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/agentura-personalistiky-acr/agentura-personalistiky-acr-ap-acr-82607/>

BIDDULPH, S., *Mužství – Jak zvládat všechny mužské role*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7367-209-6.

BUCHERIE, B., *Francouzská vojenská záloha*: Prezentace. Vyškov: 22.9.2011.

Cíle a úkoly AZ [online], 2015, [cit. 4. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7238>.

DUFFKOVÁ, J., URBAN, L., DUBSKÝ, J., *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 237 s. ISBN 978-80-7380-123-6.

HAGEMANNOVÁ, G., *Motivace*. 1. vyd. Praha: Victoria publishing, 1995, 212 s. ISBN 80-85865-13-0.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H., *Velký psychologický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2010, 797 s. ISBN 978-80-7367-686-5.

Historie AZ [online], 2015, [cit. 4. 2. 2015]. Dostupné z:
<http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7242>

HOFBAUER, B., *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, 176 s. ISBN 80-7178-927-5.

CHRÁSKA, M., *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

CHRISTIANI, A., *Motivace: Klíč k úspěchu a spokojenosti*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2004, 265 s. ISBN 80-249-0311-3.

JANDOUREK, J., *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001, 285 s. ISBN 80-7178-535-0.

KARSTEN, H., *Ženy - muži*. Praha: 1. vyd. Portál, 2006, 184 s. ISBN 80-77367-145-X.

KLAPILOVÁ, S., *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996, 63 s. ISBN 80-7067-669-8.

KNOTOVÁ, D., HLOUŠKOVÁ, L., *Sociální pedagogika jako obor studia na vysokých školách – dílčí analýzy vzdělávacích příležitostí v ČR*. In. Sociální pedagogika v teorii a praxi. Sborník příspěvků z odborného semináře. Brno: Institut mezioborových studií, 2006.

KRAJSKÉ VOJENSKÉ VELITELSTVÍ BRNO, *Aktivní záloha - instrukce*. Brno: KVV Brno, 2014.

KRAUS, B., *Základy sociální pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008, 216 s. ISBN 978-80-7367-383-3.

MALENÍNSKÝ, F., *Anketa: A-Report 12/2014*. Praha: MO ČR, 2014.

MAREK, V., *Vojna na plný úvazek: A-Report 12/2014*. Praha: MO ČR, 2014.

MIKULÁŠTÍK, M., *Manažerská psychologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2007, 380 s. ISBN 978-80-247-1349-6.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Koncepce aktivní zálohy OS ČR*. Praha: MO ČR, 2013.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: AVIS, 2006, ISBN 80-7278-312-2.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Bílá kniha o obraně*. Praha: MO ČR, 2011, ISBN 978-80-7278-564-3.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Vojenská strategie České republiky*. Praha: AVIS, 2004, ISBN 80-7278-235-5.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Armáda České republiky – symbol demokracie a státní suverenity*. Praha: MO ČR, 2013, ISBN 978-80-7278-614-5.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Vojenský předpis Org-8-3: Plánování a zabezpečení přípravy vojáků v záloze*. Praha: MO ČR, 2005.

MINISTERSTVO OBRANY ČR, *Vojenský předpis Zákl-3: Základní ustanovení o průběhu vojenských cvičení a výjimečných vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze*. Praha: MO ČR, 2008.

Mission de la Réserve Citoyenne [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: http://www.reserves.terre.defense.gouv.fr/spip-unites/article-v2.php3?id_article=1

NAKONEČNÝ, M., *Motivace lidského chování*. 1.vyd. Praha: Academia, 1997, 270 s. ISBN 80-200-0592-7.

Narodowe Sily Rezerwowe [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.wojsko-polskie.pl/pl/z-zycia-wojska/narodowe-sily-rezerwowe/narodowe-sily-rezerwowe-informacje/nsr/19627,narodowe-sily-rezerwowe.html>

Novela branného zákona [online], 2015, [cit. 3. 2. 2015]. Dostupné z:
<http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/novela-branneho-zakona-je-pouze-pojistkou-pro-pripad-hroziciho-nebezpeci--v-beznem-mirovem-stavu-se-nic-nezmeni-99157/>

PÁVKOVÁ, J. a kol., *Pedagogika volného času*. 3.vyd. Praha: Portál, 2002, 231 s. ISBN 80-7178-711-6.

PERNICA, B., *Profesionalizace ozbrojených sil: Trendy, teorie a zkušenosti*. 1. vyd. Praha: AVIS, 2007, 247 s. ISBN 978-80-7278-381-6.

PLAMÍNEK, J., *Vedení lidí, týmů a firem: praktický atlas managementu*. 4. vyd. Praha: Grada, 2011, 157 s. ISBN 978-80-247-3664-8.

Polsko posílí záložní síly [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/293896-polsko-posili-zalozni-sily-podobny-krok-zvazuje-i-ceska-armada/>

Reserve forces [online], 2015, [cit. 5. 2. 2015]. Dostupné z:
http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69345.htm?selectedLocale=en

ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Metodika náboru*. Praha: ŘePP, 2010.

ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Metodika pro zabezpečení úkolu doplňování ozbrojených sil ČR novým personálem*. Praha: ŘePP, 2011.

ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Výběr nového vojenského personálu*. Praha: AVIS, 2011.

ŘEDITELSTVÍ PERSONÁLNÍ PODPORY – MO ČR, *Aktivní záloha*. Praha: AVIS, 2010.

Síly zbrojne [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.wojsko-polskie.pl/pl/sily-zbrojne>

SKOŘEPA, M., *Rozhodování jednotlivce: teorie a skutečnost*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 155 s. ISBN 80-24609-60-6.

Stärke: Militärisches Personal der Bundeswehr [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z:
<http://www.bundeswehr.de/portal/a/bwde!/ut/p/c4/DcmxDYAwDATAWVgg7unYAugc8kSWI4OMIesTXXm002D8SeWQy7jRStshc4p94L0hENCnXEGUvXXSuMKG8FwBd26TD9uIZiT/>

STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J., *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. 1. vyd. Boskovice: Albert, 1999, 196 s. ISBN 80-85834-60-X.

ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. a kol., *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

TURECKIOVÁ, M., *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 168 s. ISBN 80-247-0405-6.

VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie I: dětství a dospívání*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 80-246-0956-8.

VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie II: dospělost a stáří*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007, 461 s. ISBN 978-80-246-1318-5.

VELITELSTVÍ VÝCVIKU-VOJENSKÁ AKADEMIE, *Učební plán AZ*. Vyškov: VeV-VA, 2012.

Vojenská cvičení AZ [online], 2015, [cit. 10. 2. 2015]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=7241>

Vývoj skutečných počtů osob v resortu MO [online], 2015, [cit. 15. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/dokumenty-a-legislativa/fakta/vyvoj-skutecnych-poctu-osob-v-rezortu-mo-cr-v-letech-2011---1993-51566/>

Wehrpflicht und Wehrdienst [online], 2015, [cit. 25. 1. 2015]. Dostupné z: http://www.bundeswehr.de/portal/a/bwde/!ut/p/c4/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP3I5EyrpHK9pPKUVL3ikqLUzJLsosTUtJJUvfLUjKKCtJzM5IwS_YJsR0UApA3igw!!/

Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ze dne 22. dubna 1998.

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky ze dne 14. září 1999.

Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičeních a o některých právních poměrech vojáků v záloze ze dne 14. září 1999.

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ze dne 14. září 1999.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ze dne 21. dubna 2006.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování ze dne 4. listopadu 2004.

ZOJA, L., *Soumrak otců: Archetyp otce a dějiny otcovství*. 1. vyd. Praha: Prostor, 2005, 306 s. ISBN 80-7260-145-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky.
AZ	Aktivní záloha.
AZD	Aktivní záloha dobrovolná
CIOR	Confédération interalliée des officiers de reserve.
CIOMR	Confédération interalliée des officiers médicaux de reserve.
ČR	Česká republika.
ISSP	Informační systém o službě a personálu.
KVV	Krajské vojenské velitelství.
MO	Ministerstvo obrany.
NATO	Severo-atlantická aliance.
NRFC	National reserve forces committee.
NSR	Narodowe Siły Rezerwowe.
OS	Ozbrojené síly.
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná.
ŘePP	Ředitelství personální podpory.
SOS	Stav ohrožení státu.
VS	Válečný stav.
VZS	Vojáci základní služby.
VZP	Vojáci z povolání.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Výstrojní norma pro vojáky v AZ	33
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Přepis rozhovoru – respondent č. 3.

PŘÍLOHA Č. 1:

Přepis rozhovoru – respondent č. 3

Dobrý den, pane XY, předem moc děkuji, že jste si na mě našel čas. Na Institutu mezioborových studií v Brně studuji magisterský obor sociální pedagogika. V rámci své diplomové práce na téma „Aktivní záloha ozbrojených sil jako náplň volného času“, provádím výzkum mezi příslušníky aktivní zálohy. Výzkum provádím formou rozhovorů. Mým cílem je zjistit, co vedlo příslušníky AZ ke vstupu do této zálohy, jak je podporovala a podporuje jejich rodina, jak vnímají svoji službu v AZ a zdali se naplnila jejich očekávání, která měli od služby v AZ. Všechny rozhovory jsou anonymní, jména respondentů nikde uvádět nebudu. Mohl bych Vás poprosit o účast v mém výzkumu?

Určitě, nemám s tím problém.

Moc děkuji. Napřed bych se rád dozvěděl něco o Vás. Zajímá mě Váš věk, jak dlouho jste v AZ, jestli jste ženatý, kde bydlíte, jaká je vaše profese a podobně.

Dobře. Nedávno mi bylo 43 roků, jsem ženatý letos přesně 20 let. Máme 18ti letou dceru a bydlíme v Brně v panelákovém bytě. Pracuju jako vedoucí skladu ve firmě, která vyrábí díly do potravinářských strojů. No jinak v aktivní záloze jsem už od roku 2009.

A vzdělání máte středoškolské s maturitou?

Jo, mám průmyslovku.

Na vojně jste byl?

Byl, sloužil jsem tady v Brně u raketového vojska.

Děkuji, to mi pro ten úvod stačí. Říkal jste, že jste ženatý a máte syna. Jak se oni dívali na vaše rozhodnutí přihlásit se do aktivní zálohy?

Holka byla malá, ale manželka to vzala super..teda napřed se zeptala, co to jako obnáší časově a tak, ale nebránila mi v tom. Ani jsem nečekal, že by s tím měla mít nějaký problém.

Tak to je dobře. A jak je to teď, podporuje Vás rodina pořád, zajímá se o to, co v AZ děláte? Nebo jak probíhají cvičení?

Podpora je pořád. Rodina se určitě zajímá, přeci jen nikdo z rodiny v armádě nikdy nebyl. Jen teda na vojně. Dcera je skoro dospělá, ta to moc neprožívá. Ale manželka se vždycky ptá, i když často nemá ani tušení, o čem že to mluvím. Jako jo, rodina to bere dobře.

Vaše nepřítomnost doma, když jste na vojenských cvičeních, to není pro rodinu problém?

Těch cvičení není za rok zase tolik. My už jsme s manželkou spoustu let, takže těch pár dní bez sebe vydržíme. Jedině, když se cvičení krylo s nějakou rodinnou akcí, tak byl problém. Ale vždycky jsme to nakonec nějak skloubili. Ten plán cvičení je daný docela dlouho dopředu, tak si s tím nějak poradíme.

Co vás nejvíce překvapilo nebo zaskočilo během Vašeho působení v AZ? Myslím spíš negativně překvapilo?

Zaskočilo? To snad nic. No čekal jsem víc střeleb, zacházení s technikou. Toho si moc neužijeme, aspoň pro mě. Ale jinak na cvičeních dobrý, něco nového to přeci jenom bylo oproti vojně. Ale jak říkám, myslel jsem, že budeme víc zacházet se zbraní. Jinak asi nic dalšího, nic si jinak nevybavuju.

Je něco, co nejvíce postrádáte na službě v AZ?

Asi to stejný. Ty střelby, cvičení s vojenskou technikou. Chtěl bych poznat novinky, jako Pandury, Iveca a tak. Opravdu nic dalšího mi nějak nechybí.

Rodina jste říkal, že vás podporuje. Co váš zaměstnavatel? Jak se staví k Vašemu působení v AZ?

Tak to byl zezáátku docela problém. Mýmu vedoucímu se to vůbec nelíbilo a uvolňovat mě vůbec nechtěl. Párkrát jsem si vzal na cvičení dovolenou, ale stejně mi dával dost najevo, že se mu moje neúčast nelíbí. Vyřešilo se to tak, že jsem dostal jinou pracovní nabídku a dal výpověď. V současné práci už je to bez problémů, hned na začátku jsem řekl, že jsem v AZ. Svoji práci si vždycky snažím udělat, o víkendu do práce nechodím. Takže jediné to velký týdenní cvičení vždycky nějak domluví s dalšíma chlapama v práci. Vychází mi vstříc.

Rád bych znal Váš názor na postavení aktivních záloh. Jak vnímáte postavení jednotek AZ v rámci ozbrojených sil?

Tak určitě mají AZ svůj význam a uplatnění. Nejen naše armáda je má, ale i další, takže to má určitě něco do sebe.

Jak si myslíte, že se na vás dívají profesionální vojáci?

My těch vojáků zas tolik nepotkáme, jen lidi z KVV a nebo pár instruktorů. Zatím jsem s nima nikdy problém neměl, nebo jsem se mezi nima necítil nějak méněcenný nebo tak něco. Ale asi nás neberou úplně jako kolegy, pořád jsme zálohy, takže pro ně civilové. To je ale asi normální.

Co atmosféra ve vaší jednotce AZ? Jak ji vnímáte?

Už jsem v AZ pět let, takže mně atmosféra vyhovuje. Kdyby ne, tak bych to zabalil. Nemělo by cenu být někde, kde vám to vadí a štve vás to. Jsme docela dobrou kolektiv, nikdo tam ze sebe nedělá nějakýho mistra světa. To by ani mezi náma neobstál. Jako jo, někdy je to lepší, někdy horší, taky podle nálady kluků, ale celkově je ta atmosféra fakt v pohodě.

Takže atmosféra v pořádku. A co materiální a celkově logistické zabezpečení jednotky? Jak se na tohle díváte?

No tak výstroj je věčný téma, tam jsou určitě rezervy. To se s klukama bavíme často. Ale co vím, tak vojáci z povolání na tom v tomhle směru nejsou taky zrovna dobře. Maskáčů je málo a obměna by měla být častější. Přeci jen v tom trávíme celý čas během výcviku. Člověk se o to prostě musí dobře starat, protože nový maskáče jen tak nedostane. Anebo sáhnout do vlastní kapsy. Ale jak říkám, ten výstrojní systém je prostě špatnej celkově. Ostatní věci nevidím problém, během výcviku mi nic dalšího nechybí. Já nepotřebuju moc, nemusím mít takovej ten full servis. Voják se stará, voják má.

Jak jste říkal, už jste v AZ nějaký ten rok. Jak vás vnímá podle vás veřejnost?

Myslím, že lidi to nějak nerozlišují, jestli jsme záloha nebo profesionální vojáci. Když vidí maskáče, berou to jako jednu firmu. V tu chvíli, když jsme prostě ve vojenským,

tak jsme vojáci a jinak to nerozlišují. Aspoň z mých zkušeností se mi to tak zdá. Nemyslím si, že by se k nám chovali jinak, než jako k vojákům. Co jsem aspoň teda já viděl.

Znovu z vašeho pohledu a z vašich zkušeností, vnímáte současné pojetí institutu AZ jako dobře nastavené?

No tak já jsem slyšel různé verze, jak to bude. Sleduju docela ty diskuze, jestli bysme měli být nasaditelný třeba i v zahraničí. Víím, že nějaký státy to tak mají. Já si to nějak nedovedu představit, protože to by muselo být jiný množství výcviku a jiný nároky na nás. A asi by se to už hůř dělalo při práci. A když zaměstnavatelé nechtějí lidi pouštět teď, tak natož do zahraničí a na dýl. Já bych to nechal jak to je a snažil se vyřešit to, aby se hlásilo víc lidí. Takže si myslím, že v současné době to je nastavený dobře.

Jste spokojený se současným ojetím výcviku AZ?

Pro naše potřeby to asi určitě stačí. Líbilo by se mi víc střelb, ale to proto, že střelba je můj koníček. Je mi jasný, že to dá docela práci všechno naplánovat a že jsme jen zálohy. Člověk to prostě musí brát, že není klasickéj voják, ale ta záloha.

Co vás vlastně vedlo k rozhodnutí vstoupit do AZ?

Tak vojna mě vcelku bavila, tak jsem chtěl zkusit i tohle. A je to takovej aktivní odpočinek, to mě lákalo. Nebýt pořád zavřenej v baráku nebo v práci.

Za těch pět let, jaký je zatím Váš nejlepší zážitek v rámci působení v AZ?

Tak toho bylo už hodně. První velký cvičení s AZ, to si budu pamatovat určitě už napořád. Pak teď ten nástup na Špilberku, to bylo moc pěkný. No a pak je pro mě hezkým zážitkem každý setkání s kamarádama, to k tomu prostě patří.

A jaký je naopak zatím váš nejhorší zážitek v rámci působení v AZ?

Žádněj zážitek nebyl nejhorší. Nemám vyloženě něco, na co bych vzpomínal fakt nerad.

Určitě jste měl před vstupem do AZ nějaké představy o tom, jak to bude probíhat. Naplnily se vaše představy o AZ, které jste měl před vstupem do této zálohy?

No já jsem čekal, že těch cvičení bude víc, nebo spíš, že budou delší. Máme hlavně ty víkendový, pak to velký týden. Ten rozsah cvičení jsem myslel, že bude jiné. Ale jinak si myslím, že se to docela vyplnilo, co jsem od toho čekal. Vždycky je něco, co člověka překvapí, ale to jsou spíš detaily.

Co pro Vás znamená služba v AZ?

No jak bych to řekl. Moje generace bere ještě tak nějak automaticky, že vojna patří k životu chlapů. Myslím si, že povinná vojna byla pro ty mladý dobrá. Já jsem tam navíc zažil dobrou partu a vcelku mě to bavilo, takže jsem se přihlásil do AZ.

Jak vidíte svoji budoucnost v rámci AZ?

Už jsem v AZ pět let, smlouvu mám prodlouženou a neuvažuju, že bych končil. Není to nic, co by mě nějak omezovalo, takže chci pokračovat.

Tak to je z mých otázek všechno. Moc děkuju za ochotu a za čas, který jste mi věnoval.